

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавська державна аграрна академія
Освітня програма	28358 Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавська державна аграрна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28358
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Хаврук Ігор Анатолійович, Смаглюк Ріта Михайлівна, Бульбенюк Світлана Степанівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.04.2021 р. – 09.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7034/vidomostisamoocinyuvannyapolitologiya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7147/programavizytupolitologiya.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Політологія» за спеціальністю 052 Політологія за першим освітнім рівнем вищої освіти та процес її реалізації в Полтавському державному аграрному університеті (ПДАУ) справляє позитивне враження та відповідає критеріям акредитації. ПДАУ є єдиним ЗВО Полтавської області, в якому проводиться підготовка за даною спеціальністю за першим освітнім рівнем вищої освіти. Ініціатором відкриття ОП наприкінці 2016 р. стала кафедра філософії, історії та педагогіки (на рік відкриття). На квітень 2021 р. випусковою є кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін. Станом на квітень 2021 р. всього за ОП «Політологія» навчається 38 здобувачів, з них 36 здобувачів на денній формі навчання та 2 - на заочній формі. При внесенні змін до ОП, що відбувається щороку, у 2019 та 2020 р.р. було звернуто особливу увагу на посилення практичної складової освітніх компонентів ОП з урахуванням запитів і специфіки регіонального ринку праці Полтавщини. Результати онлайн-візиту до ПДАУ дозволяють ЕГ стверджувати що ОП «Політологія» спрямована на підготовку до безпосередньої професійної діяльності потенційно конкурентоспроможних випускників на регіональному ринку праці. Підтвердженням цього є активне залучення здобувачів за ОП до участі у проведенні соціальних зрізів на обласному рівні, у науково-дослідній діяльності, залученні до виборчих кампаній в регіоні, до діяльності місцевих ЗМІ (один зі здобувачів працює на місцевому телеканалі у царині політичної журналістики). Університет продемонстрував високий ступінь адаптації до освітньої діяльності в умовах карантину та виявив належний рівень забезпечення готовності до дистанційного навчання. У ПДАУ функціонує АСУ (автоматична система управління), яка покликана оптимізувати освітній процес за умов змішаного та дистанційного навчання. За результатами анкетування здобувачів Університет перейшов з платформи Зум на платформу Гугл мйт як базову для освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання. У ЗВО ефективно функціонує практика кураторів та студентських кураторів (з числа здобувачів ВО старших курсів, які входять до органів студентського самоврядування), які покликані покращити комунікацію між здобувачем та університетом. У період дистанційної акредитаційної експертизи ЕГ здійснила аналіз інформації, наданої у Відомостях про самооцінювання (Форма СО), ознайомилася зі змістом веб сайту ПДАУ. Додатково було перевірено відповідну документацію, представлену у вільному доступі та надану за запитом ЕГ, проаналізовано інформацію, отриману на зустрічах з фокус-групами, що дало можливість дійти висновку про відповідність якісного рівня організації освітнього процесу у ЗВО. Результати роботи ЕГ дозволяють констатувати, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм на рівні В.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони. ОП, починаючи з 2017 р., щороку оновлюється і переглядається з урахуванням пропозицій різних груп стейкхолдерів, з якими налагоджено постійну взаємодію на рівні ПДАУ та кафедри. ОП орієнтована на забезпечення регіональних запитів на підготовку фахівців у сфері політології, однією з опорних баз практик у 2021 р. була Полтавська ОДА. Правила прийому до ЗВО розміщені в окремому розділі «Вступнику», вони щорічно оновлюються. В Університеті забезпечене регулярне залучення здобувачів до анонімних опитувань щодо якості викладання та рівня задоволеності навчанням на ОП; результати опитувань представлені на сайті ПДАУ. Щорічно проводиться рейтингове оцінювання діяльності НПП ПДАУ. В Університеті реалізується чітка та прозора політика з дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, унормовано стандарти академічної доброчесності й процедури перевірки, оцінки наукових та студентських робіт. Базовими програмами для перевірки на плагіат визначено «Unicheck» та «Strikeplagiarism». Наявність достатньої бази матеріально-технічного, фінансового та навчально-методичного забезпечення для реалізації ОП, освітньої, наукової, культурно-виховної, спортивно-оздоровчої функцій. При ЗВО функціонують мовний (німецько-англійський) та єдиний в області польський мовний центри. Позитивні практики. При започаткуванні та оновленні ОП було враховано досвід зарубіжних ЗВО - Університету штату Небраска (США) та Ягеллонського університету (Польща). Залучення представника здобувачів ВО за ОП та представника стейкхолдерів до складу робочої групи розробки ОП. Запровадження АСУ освітнім процесом. Є практика реалізації програм міжуніверситетських обмінів для опанування певних дисциплін в інших ЗВО України (за ОП є два такі приклади). Залучення до наукової діяльності та наявність наукових публікацій здобувачів ВО. Відведення окремого корпусу для реалізації потреб здобувачів, що стало передумовою для активного громадського і культурно-виховного дозвілля студентів та діяльності студентського самоврядування у ЗВО. У березні 2020 р. у ПДАУ було започатковано посаду омбудсмена учасників освітнього процесу. Ще одним новим відділом для забезпечення потреб учасників освітнього процесу є Психологічна служба ПДАУ.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони. В ОП відсутні обов'язкові компоненти (ОК), що відображають виключно регіональний контекст ОП, та наявний один відповідний вибіркового компонента (ВК «Основи місцевого самоврядування»). Відсутня практика визнання результатів неформальної освіти та їх визнання при оцінюванні знань здобувачів за ОП, втім така ситуація склалася внаслідок небажання самого здобувача пройти відповідну процедуру визнання. В силабусах більшості ОК професійного спрямування у списках рекомендованих джерел відсутня рекомендована література, видана за останні 5 років (за винятком окремих позицій силабусів дисциплін: «Політична етика» – 2015 р., «Теорія міжнародних політичних відносин» – 2016 р., «Історія політичних вчень» – 2016 р., «Теорія політичних процесів» – 2017 р.,

«Загальна теорія політики» – 2017 р.) а також відсутні зарубіжні публікації (крім окремих перекладених праць у силабусах дисциплін «Політичні режими та політичні системи сучасності», «Порівняльна політологія», «Філософія політики», «Історія політичних вчень», «Історія і теорія політичних партій»). Епізодичність залучення роботодавців, експертів до проведення аудиторних навчальних занять (наявні тільки кілька прикладів). Залучення здобувачів ВО до активного безпосереднього впливу шляхом внесення конкретних рекомендацій щодо елементів ОП дістало свою реалізацію лише з наближенням терміну проходження акредитації ОП: у протоколах засідання кафедри, присвячених обговоренню внесення змін до ОП у 2018, 2019 рр. відсутня аргументація пропонованих змін з точки зору їх відповідності результатам моніторингових заходів по виявленню позицій здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу за ОП. Відсутність опублікованих на офіційному сайті ПДАУ зауважень та пропозицій від заінтересованих осіб щодо ОП «Політологія». Рекомендацій. За можливості розглянути й обговорити з усіма групами стейкхолдерів доцільність розширення освітніх компонентів з акцентом на розкриття правових та політико-управлінських засад функціонування органів місцевої влади та місцевого самоврядування. Слушною уявляється пропозиція одного з роботодавців щодо доопрацювання ОК, пов'язаних з розширенням комунікаційних навичок здобувачів. Розглянути можливість здійснення заходів щодо популяризації серед здобувачів за ОП неформальної освіти та правил визнання її результатів у ПДАУ. Бажано актуалізувати списки рекомендованих джерел літератури у силабусах навчальних дисциплін. Розглянути можливість залучення до освітнього процесу з професійно-орієнтованих дисциплін фахівців-практиків, експертів, представників роботодавців. Пропонуємо при подальшому перегляді ОП за ініціативи НПП, формалізувати позицію здобувачів ВО щодо пропонованих НПП змін шляхом анонімного опитування (або в іншій формі) з подальшим обговоренням і врахуванням результатів такого моніторингу. За можливості доповнити інформацію щодо ОП «Політологія», розміщену на сайті, додатковим розділом, де були б оприлюднені зауваження та пропозиції від заінтересованих осіб за даною ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Стратегія розвитку ПДАА на 2020-2025 роки (<https://cutt.ly/fvqFIgi>) визначає мету «забезпечення поєднання теоретичного і прикладного аспектів навчання, підвищення якості й ефективності виробничої практики студентів. Концепція освітньої діяльності ПДАА (<https://cutt.ly/4vqGHg5>) наголошує на «орієнтації ОП на потреби виробничих, наукових та освітніх установ держави». Це корелюється з цілями та заявленими програмними результатами ОП «Політологія»: підготовкою висококваліфікованих фахівців-політологів (компетентності, які мають бути набутими здобувачами, відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» (див. аналіз критерію 1.4.), акцентом на практико-орієнтованому навчанні (орієнтація ОП), визначенні баз практик (громадські організації, органи державної влади і місцевого самоврядування). Аналіз ОП, РНП, силабусів, ін. документів, зустрічі із здобувачами, роботодавцями, НПП, адміністрацією ЗВО дозволяють стверджувати, що очікуване застосування набутих здобувачами за ОП компетентностей (1-й випуск у червні 2021 р.) відповідає місії і стратегії ПДАУ, запитам на регіональному ринку праці. Елементами унікальності ОП, на які вказав Гарант на резервній зустрічі, є орієнтація на регіональний ринок праці, тісні взаємозв'язки з органами місцевої влади (з Полтавською ОДА) (див. критерій 2.3.); орієнтація на прикладний аспект набутих здобувачами компетентностей. ОП «Політологія» ПДАУ є єдиною в Полтавській області, в інших ЗВО регіону за цією спеціальністю підготовка бакалаврів не здійснюється. Зі слів проректора Т.Шаравари (2016 р. була завідувачем кафедри), ініціатором запровадження ОП стала кафедра філософії, історії та педагогіки наприкінці 2016 р. Елементом унікальності ОП є те, що її відкриття та доопрацювання у 2017-2020 рр. відбувалося за умов реорганізації 2 кафедр в ПДАУ: кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін створена у 2018 р. на базі кафедри іноземних мов та українознавства, кафедри філософії, історії та педагогіки, тому до Робочої групи ОП входять не лише фахівці-політологи. Останнє оновлення ОП обумовлено затвердженням відповідного Стандарту. Практика залучення здобувачів до Робочої групи ОП є загальноуніверситетською. З 2018 р. ОП має чітко виражений прикладний аспект, введено ОК «Виробнича практика «Вступ до спеціальності», на запит здобувачів та роботодавців. Принцип неперервності навчання за ОП може бути реалізований за рахунок відкриття магістратури за 052 спеціальністю «Політологія» (підтверджено на фокус-групах з Гарантом, Робочою групою, НПП кафедри, адміністрацією ПДАУ). На час онлайн-візиту ОП за 2 рівнем вищої освіти пройшла стадію обговорення та подана на розгляд Вченої Ради ЗВО. Порівняльний аналіз подібних програм у вітчизняних ЗВО дозволяє стверджувати, що дана ОП має елементи унікальності та прикладну спрямованість частини ОК та ВК (ОК «Мас-медіа та політика», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)»).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У фокус-групах було підтверджено факти залучення стейкхолдерів до формування і змін ОП. 1) Пропозиції НПП. На запит ЕГ Гарант надав витяги з протоколів засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін (виpusкова кафедра), які підтверджують внесення змін до ОП 2019 р. за ініціативи доцентів випускової кафедри С.Макарець – створення ОК «Історія та культура України», С.Приходька – запровадження ОК «Основи політології», яка інтегрована з виробничою практикою «Вступ до спеціальності»; коригування кредитів кількох інших ОК. На відкритій зустрічі доц.кафедри фінансів, банківської справи та страхування Л.Капаєва повідомила, що за пропозицією цієї кафедри було запроваджено ВК «Фінанси суб'єктів малого підприємництва» і ВК «Оцінювання фінансового стану підприємницьких структур». 2) Пропозиції здобувачів. Витяг з протоколу засідання кафедри: зміни до ОП 2020 р. на пропозицію А.Гергель (член Робочої групи ОП 2020 р.) від імені здобувачів за ОП зроблено обов'язковими дисципліни «Політична етика» і «Політичний елітаризм»; додано до ОП ЗК08,09,10; СК10; РН17,18,19. 3) Пропозиції роботодавців. Витяг з протоколу засідання кафедри: зміни до ОП 2020 р. на пропозицію В.В'юна (депутат Шишацької районної ради у 2015-2020 рр.) до ОК додано дисципліни «Прикладна політологія», «Політичний аналіз та прогнозування»; І.Кужик (директор телеканалу «ІРТ-Полтава») запропонував ввести до ОК «Мас-медіа і політика», «Політичний аналіз та прогнозування»; В.Пилипенко (директор Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської ОДА, член Робочої групи ОП 2020 р.) підтримала ці пропозиції. 4) Академічна спільнота ЗВО України: пропозиція Г.Лебединської (КНУ ім.М.Остроградського) та С.Наумкіної (ПНПУ ім. К.Ушинського) запровадити ОК «Основи наукових досліджень в політології» (додані рецензії). На відповідних фокус-групах було підтверджено внесення таких пропозицій. Щорічно (у 2017/2018 рр. у формі паперового голосування, після 2018 р. і на час акредитаційної експертизи - онлайн-анкетування) у ПДАУ проводяться анкетування здобувачів (підтверджено ними на зустрічі) з метою покращення якості освіти, де вони можуть також надавати свої пропозиції. Остання така пропозиція – перевести проведення онлайн-занять з платформи Зум та Гугл мйт. Також зміни до ОП 2020 р. – змінено форму підсумкової атестації відповідно до Стандарту (замість іспиту – публічний захист кваліфікаційної роботи, але 4 курс навчається за ОП 2017 р.). Періодичність перегляду ОП – не менше 1 разу на рік – повідомлено на зустрічі з Робочою групою ОП. У вкладці «Анкетування «Викладач очима студента» на сайті ПДАУ розміщено адресу електронної пошти, на яку можна надсилати пропозиції та ПІБ контактної особи (<https://cutt.ly/DveAFKA>), студенти на фокус-групі підтвердили, що обізнані з цієї можливістю.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

«Стратегія розвитку Полтавської області 2021 – 2027» (<https://cutt.ly/Jve5yht>) одним із завдань визначає «формування науково-педагогічного потенціалу ЗВО», що корелюється з цілями та програмними результатами ОП. На фокус-групі здобувачі висловили бажання продовжувати навчання у магістратурі (див. критерій 1.1.). Наявний фокус уваги ОП щодо моніторингу ринку праці, залучення стейкхолдерів і потенційних роботодавців до процесу підготовки ОП (див. 1.2.; 2.5). І.Кужик, дир. телеканалу «ІРТ-Полтава» повідомив про брак політологів-експертів у регіоні, які обізнані з місцевою специфікою. Представник Полтавської ОДА О.Отич підтвердив наявність вакансій в ОДА, зокрема у Департаменті інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю. Депутат обласної ради В.Кордубан наголосив на дефіциті кадрів, які розуміються на питаннях децентралізації, підтвердив можливість взяти до себе помічником депутата здобувача чи запропонувати пройти практику у Білоцерківській громаді. Депутат обласної ради Н.Гранчак розповіла про заключений Договір про співпрацю між ПДАУ та Полтавською ОДА. Б.Звягольський, керівник ТОВ «Полтавське телебачення» повідомив про співпрацю з випусковою кафедрою, можливості працевлаштування для здобувачів за ОП на ТБ. Врахування тенденцій на ринку праці і розвитку спеціальності позначилося на змінах в ОП різних років: ОП 2017, 2018, 2019 рр. мала ОК «Політ. менеджмент», «Соціальний моніторинг та статистика», які в ОП 2020 р. замінені на ОК «Політ. аналіз і прогнозування», ОП 2020 р. доповнено ОК «Політ. етика», що, на думку ЕГ, є свідченням збільшення запити на політ. прогнозування за умов наростання процесів політ. і соц. турбулентності. Підготовка ОП проводиться з врахуванням досвіду і напрацювань КНУ ім.Т.Шевченка, ХНУ ім. В.Каразіна, НУ «Острозька академія», ЛНУ ім. І.Франка (у додатках представлений Витяг з протоколу засідання кафедри). На зустрічі з Робочою групою ОП Гарант повідомив, що передусім були уточнені програмні результати і компетентності, методики викладання і інноваційні форми вивчення політологічних дисциплін, які пропонуються в аналогічних ОП названих ЗВО. Результатом цього стало посилення з 2018 р. практичної складової ОП, запровадження виробничої практики «Вступ до спеціальності» як ОК. При підготовці ОП було враховано і досвід зарубіжних ЗВО: Університету штату Небраска, Ягеллонського університету (Польща) – у царині компаративістики шляхом введення ОК «Порівняльна політологія», «Політ. режими і політичні системи сучасності» (<https://cutt.ly/Zvru4tz>). Єдине зауваження: серед ОК і ВК ОП є тільки одна вибіркова дисципліна «Основи місцевого самоврядування», про яку згадував здобувач 4-го курсу (див. критерій 2.5.). На думку ЕГ, слушно доповнити ОК за ОП дисциплінами, фокус уваги яких звернено на набуття фахових компетентностей здобувачами, спрямованих на вивчення регіонального аспекту політ. процесів і інститутів, бо про запит на ринку праці на фахівців у умовах децентралізації неодноразово наголошували роботодавці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Зміст ОП «Політологія» враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для 1-го (бакалаврського) рівня вищої освіти від 10.07.2020 р. (<https://cutt.ly/IzinVy1>). На організаційній зустрічі 1 дня онлайн-візиту Гарант ОП повідомив, що після виходу Стандарту наприкінці літа – на початку осені 2020 р. ОП 2020 р. було переглянуто, зокрема додано за пропозиціями студентів ОК25 «Політичний елітаризм» і ОК21 «Політична етика», на зустрічі зі здобувачами та на зустрічі з Робочою групою ОП було підтверджено цю інформацію. Порівняльний аналіз ОП 2020 р. та Стандарту дозволяє зробити такі висновки. Обсяг кредитів за ОП та обсяг ОК і ВК за ОП, спрямованих на забезпечення загальних і спеціальних компетентностей за спеціальністю відповідають вимогам Стандарту. Програмні результати навчання за ОП відповідають вимогам Стандарту. Зокрема це стосується формування у здобувачів освіти наступних ЗК: ЗК01 – ЗК07 повністю співпадають, в ОП вони доповнені ще трьома ЗК (ЗК08-ЗК10), які покликані сприяти формуванню насамперед soft skills здобувачів. Формування у здобувачів освіти наступних СК (в інших документах - ФК): СК01 – СК09 повністю співпадають, в ОП вони доповнені СК10 «Спроможність професійно виконувати політико організаційні, експертні, дорадчі та консультативні функції на національному та міжнародному ринку праці», що є логічним і обґрунтованим, зважаючи на сформульовані цілі ОП та очікувані програмні результати. Формування у здобувачів освіти наступних ПРН: ПРН01 – ПРН16 повністю співпадають, в ОП вони доповнені ПРН17 – ПРН19, які обумовлені елементами унікальності і фокус ОП та врахування потреб регіонального ринку праці (див. аналіз критеріїв 1.1.; 1.3.). Форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності у ЗВО системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідають вимогам Стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. ОП «Політологія» є єдиною на сьогодні ОП за спеціалізацією «Політологія» серед ЗВО регіону (Полтавська область). ОП, починаючи з 2017 р., щороку оновлюється і переглядається з урахуванням пропозицій різних груп стейкхолдерів. Наявний постійний зв'язок на рівні ПДАУ та випускової кафедри із роботодавцями, їх залучення до формування цілей та ПРН. У Робочу групу ОП 2020 р. залучено, окрім НПП випускової кафедри, представника здобувачів (студентка 4-го курсу) та роботодавців (директор Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської ОДА). ОП враховує специфіку регіонального ринку праці на Полтавщині, зокрема нові запити у зв'язку з реформою децентралізації, поглибленням партійного будівництва на місцях. Програмні цілі і завдання ОП корелюються зі стратегією ПДАУ. Позитивні практики. При підготовці ОП було враховано досвід зарубіжних ЗВО: Університету штату Небраска (США) та Ягеллонського університету (Польща) – у царині компаративістики шляхом введення ОК «Порівняльна політологія», «Політичні режими і політичні системи сучасності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони. В ОП відсутні обов'язкові компоненти (ОК) та наявна тільки одна вибіркова дисципліна (ВК), що повністю або частково відображають регіональний контекст ОП. Рекомендації. За можливості розглянути й обговорити з усіма групами стейкхолдерів доцільність розширення регіонального сегменту ОК та ВК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на загальну відповідність цілей освітньої програми вимогам підкритеріїв проектування освітньої діяльності та програмних результатів навчання з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, зокрема на галузевому і регіональному рівнях, а також тенденцій і запитів ринку праці, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП, а також некритичний характер зауважень, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової за ОП «Політологія» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам законодавства України, а саме ст.5 Закону України «Про вищу освіту». Відповідно до ОП 2020 р. та навчального плану 2020 р., термін навчання складає 4 роки, загальний обсяг ОП - 240 кредитів ЄКТС. За ОП 2020 р. для денної форми навчання передбачено: 180 кредитів – на опанування освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти; 60 кредитів – на опанування дисциплін за вибором здобувачів, що становить 25 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС та відповідає нормі. Не менше 50 % обсягу ОП спрямовано на забезпечення загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю, що відповідає вимогам Стандарту. Вибіркові компоненти поділені, відповідно до нормативних вимог ПДАУ, на міжфакультетські вибіркові компоненти (<https://cutt.ly/Qc4Wr94>), факультетські вибіркові компоненти (<https://cutt.ly/vc4A83w>) та фахові вибіркові компоненти, які пропонуються випусковою кафедрою (<https://cutt.ly/Dc4Sms4>). Навчальні дисципліни плануються в обсязі не менше 3 кредитів ЄКТС, навчальні практики – в обсязі 16,5 кредитів ЄКТС, виробничі практики – в обсязі 15 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз структурно-логічної схеми даної ОП та Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП засвідчує, що освітні компоненти структуровані відповідно до цілей ОП, взаємопов'язані логічно і змістовно. Час навчання пропорційно розподілений між семестрами, це забезпечує досягнення заявлених ПРН. Цикл загальної підготовки за ОП у складовій обов'язкових компонентів становить 20 % від обсягу ОП цього блоку (36 кредитів зі 180 кредитів ЄКТС), це забезпечує низку заявлених загальних компетентностей, мультидисциплінарність ОП та відповідає як нормативним вимогам законодавства України, так і принципам організації освітньо-навчального процесу у ПДАУ. Цикл професійної підготовки становить відповідно 80 % від обсягу обов'язкових компонентів ОП (разом з навчальними і виробничими практиками, кредитами на підготовку та захист кваліфікаційної роботи) від відповідного обсягу ОП, він передбачає опанування ЗК, СК (в інших нормативних документах - ФК), РН (у розшифровці Матриці відповідності – ПРН). Зокрема на виробничі практики заплановано 8,3 % від обсягу ОК. На підготовку кваліфікаційної роботи та її захист (остання редакція ОП за 2020 р.) - 5,8 % від обсягу ОК. Принципи розміщення освітніх компонентів логічна послідовність, системність та наступність. Як приклад, ОК15 «Історія політичних вчень» та ОК20 «Основи політології» (1й курс) передують ОК19 «Основи наукових досліджень в політології» та ОК13 «Загальна теорія політики» (2й курс); ОК22 «Політична культура» та ОК26 «Політичні режими та політичні системи сучасності» (2й курс) передують ОК23 «Політична психологія» та ОК27 «Порівняльна політологія» (3й курс); ОК14 «Історія і теорія політичних партій» та ОК28 «Прикладна політологія» (3й курс) передують ОК18 «Мас-медіа та політика», ОК25 «Політичний елітаризм» та ОК24 «Політичний аналіз і прогнозування», ОК30 «Теорія політичних процесів» (4й курс) відповідно. Відомості про послідовність ОК наявні у відкритому доступі на сайті ПДАУ у вкладці «Інформаційний пакет програми спеціальності» (<https://cutt.ly/Pc4MW1q>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОП, Форми СО, НП для денної різних років, Інф. пакету програми спеціальності (<https://cutt.ly/Pc4MW1q>), Методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційної роботи... (<https://cutt.ly/Kc413UX>), Програми атестації здобувачів... (<https://cutt.ly/8c4owse>), Наскрісної програми практик (<https://cutt.ly/7c4oaug>), Методичних рекомендацій щодо написання курсових робіт (<https://cutt.ly/sc4olqj>; <https://cutt.ly/Uc4oz4L>), анотацій дисциплін (<https://cutt.ly/kc4OLO3>), силабусів (<https://cutt.ly/Jc4oVd9>), рецензій стейкхолдерів, щоденників практик та ін. доданих документів дозволяє стверджувати, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 052. За ОП 2020 р. передбачено навчальні та виробничі практики; угоди про проведення виробничих практик за ОП (<https://cutt.ly/Pc49g2p>), інтерв'ю на відповідних фокус-групах зі здобувачами і стейкхолдерами засвідчили відповідність цих практик предметній області спеціальності. Здобувач 4 курсу підтвердив, що проходив виробничу практику у Полтавській ОДА, у департаменті зв'язків з громадськістю, де опанував навички роботи з програмою документообігу «ASKOD», здійснив роботу щодо зведення результатів місцевих виборів 2020 р. в єдину таблицю. На зустрічі з роботодавцями директор дослідницької групи «Прооф Аналітикс» К.Донченко повідомив про залучення здобувачів під час онлайн-практики до дослідження взаємодії ВР України зі стейкхолдерами. Аналіз силабусів та НП різних років показав, що відповідність предметній області освітніх компонентів ОП забезпечується зокрема завдяки вивченню ОК: «Загальна теорія політики», «Історія і теорія політ. партій», «Мас-медіа і політика», «Політ. аналіз і прогнозування», «Порівняльна політологія», «Прикладна політологія» та ін. Варто виділити ОК «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», де вивчаються політичні системи ключових англосовітських країн світу, та «Українська мова (за професійним спрямуванням)», де здобувачі опановують риторику і мистецтво презентацій, особливості фахового спілкування, етикет службового листування. Аналіз силабусів навчальних дисциплін засвідчує, що всі програмні результати навчання та компетентності, які визначені ОП, забезпечуються за рахунок обов'язкових

освітніх компонент та переважною частиною вибіркового. Освітні компоненти, які за змістом не відповідають предметній області спеціальності, відсутні. Один з представників роботодавців - О.Отич на зустрічі висловив побажання розширення ОК, спрямованих на посилення комунікаційних навичок здобувачів. Але у процесі аналізу документів, зустрічей із здобувачами та іншими роботодавцями (серед них 2 представники ЗМІ) ЕГ не знайшла підстав для обґрунтування цього твердження. Тим більше, що сам пан О.Отич позитивно оцінив під час проходження практики роботу 2 здобувачів за ОП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії передбачено: «Положенням про організацію освітнього процесу у ПДАА» (<https://cutt.ly/cc25p3Q>), «Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАА» (<https://cutt.ly/oc9oJ8t>), «Положенням про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін студентами в ПДАА» (<https://cutt.ly/cc7N6Sp>), «Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАА» (<https://cutt.ly/Kc7Mhmj>), «Положенням про організацію освітнього процесу ... із застосуванням дистанційних технологій у ПДАА» (<https://cutt.ly/Lc7MSZL>), «Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ПДАА» (<https://cutt.ly/Kc7M9SU>), «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, у ПДАА», 2019 р. (<https://cutt.ly/Bc9lytN>), з 1.03.2021 р. діє нова редакція відповідного «Положення...» (<https://cutt.ly/8c9zSBe>), «Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у ПДАА» від 16.12.2020 р. (<https://cutt.ly/tc71Qh5>). Процедури вибору навчальних дисциплін, зазначені у вищевказаних нормативних документах, прописані чітко, доступно, зрозуміло, відповідають нормативним вимогам законодавства України про освіту. За даною ОП складова вибіркового дисциплін становить 25 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС та відповідає нормі. Особливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у ПДАА є практика міжнародної академічної мобільності і міжуніверситетської в межах України (див. аналіз критерію 3.3.). Неформальна освіта та її результати також можуть бути складовою формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів (див. аналіз критерію 3.4.). Право на вибір 25% ОК (вибіркового дисциплін) є основним шляхом реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, яка передбачає у ПДАУ вибір дисциплін з 3-х блоків: міжфакультетські вибіркові компоненти (<https://cutt.ly/Qc4Wtg94>), факультетські вибіркові компоненти (<https://cutt.ly/vc4A83w>) та фахові вибіркові компоненти, які пропонуються випусковою кафедрою (<https://cutt.ly/Dc4Sms4>). Силабуси ОК усіх блоків є у відкритому доступі. На 1 курсі вивчення ОК вибіркового циклу не передбачено. На фокус-групах здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили вільний вибір варіативної складової ОП (вибіркового дисциплін), зауважень щодо їх змістовної складової здобувачі не висловили. На зустрічі зі структурними підрозділами нач. навчального відділу А.Дорошенко розповів про процедуру вибору цих дисциплін через систему АСУ та електронний кабінет студента, на фокус-групі здобувачі навели таку саму інформацію. Міжфакультетський каталог містить 25 дисциплін, здобувач розставляє їх за своїми пріоритетами, адміністратор підтверджує вибір здобувача. За нормативами група з вивчення міжфакультетських дисциплін має складатися з 25 студентів, але є групи і по 16 осіб. Можливо обирати вибіркові дисципліни в інших ЗВО України, з якими є договори (аналіз критерію 3.3.).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація та порядок проведення практичної підготовки здобувачів регламентується «Положенням про проведення практики студентів ПДАА» (<https://cutt.ly/7c6ubpd>). Практична політологічна підготовка здобувачів передбачена під час проходження виробничої практики «Технологія політичної діяльності» у 6 семестрі. Навчальні практики «Вступ до фаху» (2 семестр) і «Загальна теорія політики» (4 семестр) мають ознайомчо-теоретичне та загальнометодологічне спрямування, їх основною базою є ПДАУ. На сайті ЗВО розміщена «Наскрізна програма практики» (<https://cutt.ly/wc6bJc4>), договори про проходження практик за ОП (<https://cutt.ly/Cc6oqby>). У фокус-групах здобувачів та роботодавців було з'ясовано, що виробничі практики дозволяють здобувачам сформувати та розвинути необхідні професійні компетентності (див. аналіз критерію 2.3.). Здобувач 4 курсу повідомив про намір працювати по закінченні ПДАУ у Полтавській ОДА, де він проходив виробничу практику (до справи долучені щоденники практик). Здобувачі за ОП у різні роки долучалися до проведення соціологічних опитувань у кількох районах Полтавської області (підтвердили на фокус-групі). Так, здобувачі влітку 2019 р. передбачили перемогу парламентських виборів по мажоритарному округу (з'ясовано на фокус-групах зі здобувачами, з Робочою групою ОП). 2017 р. здобувачі за ОП долучалися до проведення соціальних зрізів у 5 районах області. На зустрічі з Робочою групою ОП представниця стейкхолдерів В.Пилипенко підтвердила залучення здобувачів до розробки програм соціологічних і політологічних досліджень від ОДА, що дозволило сформувати зокрема навички дизайну та аналітичної роботи. Здобувачі за ОП активно залучені до науково-дослідницької роботи, що знайшло підтвердження на зустрічах з НПП та на фокус-групі здобувачів. Наукові роботи здобувачів долучені до документів за ОП. Періодично проводиться (раз на семестр) моніторинг студентів щодо їх задоволеності якістю освітніх послуг. Останні зміни за ОП відповідно до моніторингу: переведення в ОК дисципліни «Мас-медіа і політика», оновлення ОК «Політичний елітаризм» та «Політична етика». Здобувач О.Кекало повідомив про прикладне значення ОК «Основи місцевого самоврядування». Здобувач Ф.Сидоренко - про практичну значущість ОК «Соціальний моніторинг та статистика». ОК «Політична журналістика», яку за міжуніверситетським обміном вивчають 2 здобувачі за ОП (див. критерій 3.3.) має важливу практичну складову. На 2021 р. 6 здобувачів за ОП мають досвід роботи за спеціальністю (помічниками місцевих депутатів, наприклад) або за суміжними напрямками (1 здобувач

працює на місцевому ТБ у політичній журналістиці), здобувачі стоять у кадровому резерві ОДА (зустрічі з сервісними службами, розповіла Н.Петренко, напередодні розповіли самі здобувачі). ОК за ОП дозволяють сформувати у здобувачів комплекс професійних компетентностей, зокрема завдяки ЗК01, ЗК02, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ЗК09, ЗК10, СК01, СК02, СК03, СК04, СК05, СК06, СК07, СК08, СК09.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз пакету документів за ОП «Політологія»; інформації, яка є відкритому доступі на сайті ПДАУ; інтерв'ю у фокус-групах під час онлайн-візиту; додаткові документи, представлені на запит ЕГ, дають підстави дійти висновку, що ОП дозволяє здобувачам набутти впродовж навчання необхідні soft skills. На фокус-групі зі здобувачами з'ясовано, що студенти за ОП розуміють сутність soft skills. Серед ОК, завдяки яким можна їх сформувати здобувачі зокрема назвали ОК07 «Українська мова за професійним спрямуванням» (скіли вміння слухати та формулювати питання), ОК05 «Риторика» (комунікаційні скіли), ОК23 «Політична психологія» (вміння приймати рішення; тайм-менеджмент). Здобувачі відзначили важливість постійного залучення до 5 наукових гуртків, які є на кафедрі для формування soft skills, особливо відмітили гуртки «Антеї», «Інсайт», «Політичний вибір», «Сучасна політика і міжнародні відносини» передусім для формування аналітичних скілів та скілів критичного мислення, вміння командної роботи та ораторського мистецтва. На сторінці кафедри на сайті ПДАУ є інформація про роботу гуртків (<https://cutt.ly/xс6vTxj>). Інноваційні методики проведення занять, круглі столи, конференції, зустрічі з народними депутатами також сприяють формуванню soft skills, що підтвердили здобувачі на фокус-групі, окремо згадавши про формат Дебатів К.Поппера 3+3 та Британські дебати 2+2 (4 команди). Здобувачі окремо відзначили у цьому контексті доц. С.Приходька та проф. А.Некряч. Формуванню комунікаційних скілів та скілів командної роботи і партнерських відносин сприяє також університетська практика діяльності студентських кураторів. На зустрічі з представниками студентського самоврядування було підтверджено, що здобувачі за ОП неодноразово були студентськими кураторами. Показово, що на зустрічі з керівництвом ЗВО у 1 день онлайн-візиту 1й проректор ПДАУ П.Писаренко повідомив, що він особисто записався на курс «Історія становлення партій», який, на його думку, є корисним для формування soft skills громадянськості. На організаційній зустрічі Гарант ОП повідомив, що ВК «Фінанси суб'єктів малого підприємництва» (3 семестр) та ВК «Оцінювання фінансового стану підприємницьких структур» (4 семестр) сприяє формуванню скілів з фінансової грамотності. ОК2 «Інформаційні системи та технології» сприяє формуванню скілів діджитал-користування. ОК35 «Виробнича практика «Технологія політичної діяльності» - за словами здобувачів 4го року навчання, допомогла їм поглибити навички роботи з документами, критичного та аналітичного мислення. Комунікаційні навички у царині використання іноземної мови на побутовому рівні та на рівні професійного спілкування формує ОК01 «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», на зустрічі з НПП Ю.Ніколаєнко зауважила про формування під час опанування курсу скілів teamlearning (навчання у співробітництві) та проєктної роботи (тема «Політична система»). Варто відзначити, що у березні 2021 р. було відкрито лінгафонний кабінет випускової за ОП кафедри (<https://cutt.ly/с6bTlgn>).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Зміст ОП «Політологія» враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для 1-го (бакалаврського) рівня вищої освіти від 10.07.2020 р. (<https://cutt.ly/IzinVy1>). На організаційній зустрічі 1 дня онлайн-візиту Гарант ОП повідомив, що після виходу Стандарту наприкінці літа – на початку осені 2020 р. ОП 2020 р. було переглянуто, зокрема додано за пропозиціями студентів ОК25 «Політичний елітаризм» і ОК21 «Політична етика», на зустрічі зі здобувачами та на зустрічі з Робочою групою ОП було підтверджено цю інформацію. Порівняльний аналіз ОП 2020 р. та Стандарту дозволяє зробити такі висновки. Обсяг кредитів за ОП та обсяг ОК і ВК за ОП, спрямованих на забезпечення загальних і спеціальних компетентностей за спеціальністю відповідають вимогам Стандарту. Програмні результати навчання за ОП відповідають вимогам Стандарту. Зокрема це стосується формування у здобувачів освіти наступних ЗК: ЗК01 – ЗК07 повністю співпадають, в ОП вони доповнені ще трьома ЗК (ЗК08-ЗК10), які покликані сприяти формуванню насамперед soft skills здобувачів. Формування у здобувачів освіти наступних СК (в інших документах - ФК): СК01 – СК09 повністю співпадають, в ОП вони доповнені СК10 «Спроможність професійно виконувати політико організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці», що є логічним і обґрунтованим, зважаючи на сформульовані цілі ОП та очікувані програмні результати. Формування у здобувачів освіти наступних ПРН: ПРН01 – ПРН16 повністю співпадають, в ОП вони доповнені ПРН17 – ПРН19, які обумовлені елементами унікальності і фокус ОП та врахування потреб регіонального ринку праці (див. аналіз критеріїв 1.1., 1.3.). Форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності у ЗВО системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідають вимогам Стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

«Положення про організацію освітнього процесу у ПДАА» (<https://cutt.ly/сс25p3Q>) регламентує співвіднесення обсягу окремих компонент ОП із фактичним навантаженням здобувачів. Мінімальний обсяг навчальних дисциплін

за ОП – 3 кредити ЄКТС. Сукупна тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій і практик у навчальному році (крім випускних курсів) не може бути меншою, ніж 40 тижнів, і перевищувати 44 тижні. Тривалість теоретичного навчання зазвичай становить: 15 тижнів в першому та другому семестрах (крім випускного курсу), тривалість екзаменаційної сесії становить 2-3 тижні (залежно від кількості екзаменів). За заочною формою навчання передбачається навчання в такі етапи: настановча сесія; міжсесійний період; навчально-екзаменаційна сесія. Сукупна тривалість навчально-екзаменаційних сесій (разом з настановчою) на заочній формі навчання становить до 30 календарних днів на рік на 1-2 курсах та до 40 календарних днів на рік – на 3-5 курсах за освітнім ступенем бакалавра. При організації навчально-екзаменаційної сесії за заочною формою навчання враховується те, що навчальні заняття можуть плануватися не більш, ніж на 5 днів на тиждень і не більш, ніж 8 годин на день. Складова навчального часу здобувача має тривалість не більше 9 академічних годин за навчальний день. Загальний обсяг годин навчального тижня не більше 45 академічних годин (1,5 кредити ЄКТС). На навчальний рік відводиться, як правило, 60 кредитів ЄКТС. На зустрічі зі структурними підрозділами начальник навчального відділу А.Дорошенко повідомив, що в умовах дистанційного і змішаного навчання у ПДАУ встановлений такий графік: лекційні заняття проводяться виключно онлайн на платформі Мудл з можливістю відеозапису для перегляду здобувачами та на їх прохання. В умовах змішаного навчання зазвичай для онлайн занять відводилися понеділок і п'ятниця. Конференції занять проходять на платформі Гугл мйт (після опитування здобувачів з'ясувалося, що платформа Зум не користується популярністю у студентів – на зустрічі зі здобувачами вони підтвердили цю інформацію). Заняття плануються автоматично і посилання надсилаються в особисті кабінети здобувачів та викладачів. Іспити проводяться на платформах Гугл мйт і Мудл. На сайті ПДАУ вкладка «АСУ» є стаціонарною (<https://cutt.ly/qvqjр0C>). Під час резервної зустрічі ЕГ мала змогу знайомитись з тим, як працює кабінет викладача. Позитивною є практика запровадження силабусів за ОП, які розміщені на офіційному сайті ПДАУ і де регламентовано фактичне навантаження здобувачів (<https://cutt.ly/ovqfeGX>). За НІ 2020 р. 34% від загального обсягу годин відведено на аудиторну роботу, 66% - на самостійну роботу студентів. Анкетування студентів щодо задоволеності розподілом навчального навантаження відбувається щороку, його результати враховуються при плануванні навантаження на наступний навчальний рік. Здобувачі на фокус-групі підтвердили реалізацію такої практики. Результати анкетування є у відкритому доступі (<https://cutt.ly/pvqf8Ba>; <https://cutt.ly/9vqh9XK>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Політологія» дуальна форма вищої освіти не реалізується. На період акредитаційної експертизи у ПДАУ відсутній локальний документ, який регулює дуальну форму здобуття вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони. Зміст ОП «Політологія» має чітку структуру. Освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОП має регіональну спрямованість, яка проявляється зокрема у визначенні баз виробничих практик (одна з опорних баз – Полтавська ОДА). У здобувачів за ОП наявний досвід практичної політичної діяльності (спостерігачі на виборах, волонтери при проведенні соціальних зрізів в регіоні, консультаційна діяльність, діяльність як помічників місцевих депутатів). Особливості формування ОК та ВК ОП забезпечують набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. У здобувачів за ОП наявний досвід науково-дослідної роботи. Позитивні практики. Запроваджена практика силабусів, у тому числі для виробничої практики, які є загальнодоступними і постійно оновлюються. Програми з дисциплін «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та «Українська мова (за професійним спрямуванням)» мають чітко виражену спеціалізацію. В ПДАУ функціонує АСУ (Автоматична система управління), яка зробила перехід на дистанційну і змішану форми навчання максимально ефективним. На рівні Університету наявні можливості здобувачів обирати індивідуально дисципліни з варіативної (вибіркової) складової, поділеної на три блоки, а також за програмами міжуніверситетських обмінів опанувати такі дисципліни в інших ЗВО України (за ОП є два такі приклади). Є практика діяльності студентських кураторів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. Дуальна форма навчання не передбачена за ОП та на загальноуніверситетському рівні, тому відсутні внутрішньоуніверситетські нормативні акти, які регулювали б дуальне навчання. Рекомендації. Поважаючи автономію ЗВО, рекомендувати розглянути можливості запровадження дуальної форми навчання в Університеті, зокрема за ОП «Політологія».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

З огляду на відсутність недоліків щодо формування структури і змісту ОП (зауваження стосується загальноуніверситетської складової освітнього процесу), наявність позитивних практик та сильних сторін забезпечення реалізації вимог щодо формулювання змісту ОП, її змістовного наповнення, зокрема освітніх компонентів, їх відповідності предметній області спеціальності, передбачених ОП можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та практик їх реалізації, експертна група дійшла спільної згоди, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному сайті ПДАУ оприлюднені правила прийому до ЗВО в окремому розділі «Вступнику» (<https://cutt.ly/Xc2z9LY>), де зазначена вся інформація, у тому числі і про вартість навчання та про вартість проживання у гуртожитках, калькулятор конкурсного балу та підбір спеціальності за сертифікатом ЗНО. Навігацію пошуку необхідної інформації значно полегшує систематизація цих правил, коректне формулювання, візуалізація та доповнення відеороликами. Єдина заувага: переходячи за посиланням на сторінки з інформацією по ОП «Політологія» в ФБ та Інстаграмі, посилання не відкриваються. Окремий підрозділ «Забезпечення відкритості та прозорості» (<https://cutt.ly/Xc2mui4>). Для уточнення інформації пропонується телефонувати за двома стаціонарними номерами та двома мобільними різних операторів. Окремо названі телефонні номери розміщені на головній сторінці сайту ЗВО (<https://cutt.ly/Vc2EoGY>) та дублюються при переході до всіх розділів сайту. З ОП у варіантах за 2017, 2018, 2019, 2020 рр. можна ознайомитися в окремому розділі «Освітня діяльність», підрозділ «Освітні програми» (<https://cutt.ly/Gc2EAOX>), перейшовши за відповідним посиланням. Окремо інформація для вступу за ОП оприлюднена на сайті «Вступ. ОСВІТА.UA» (<https://cutt.ly/Nc2R9nB>). Також «Правила прийому до ПДАА в 2021 р.» (<https://cutt.ly/Kc2Tm8E>) розміщено у розділі сайту «Публічна інформація». Єдина заувага: у правилах прийому вказана ще попередня назва ЗВО. Дискримінаційних положень у Правилах прийому не виявлено. За ОП навчається один студент з інвалідністю. Під час фокус-групи 5 здобувачів повідомили, що дізналися про можливість навчатися за ОП саме з сайту ПДАУ, при цьому двоє з них цілеспрямовано йшли саме на цю спеціальність. Ще кілька здобувачів розповіли, що почули про ОП від знайомих або у школі під час зустрічі з представниками Університету, після чого зайшли на сайт ЗВО та отримали всі необхідні відомості. Усе вищезазначене дозволяє зробити висновок про відкритість ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливих правил за даною ОП не передбачено згідно до «Правила прийому до ПДАА в 2021 р.» (<https://cutt.ly/Kc2Tm8E>). «Положення про організацію освітнього процесу у ПДАА» (<https://cutt.ly/cc25p3Q>), інші внутрішньоуніверситетські нормативні акти не передбачають особливих вимог для вступу на ОП. Вимоги до вступників, які подають документи для вступу на дану ОП, передбачені відповідними нормативно-правовими актами України. Мінімальний бал ЗНО для вступу за ОП «Політологія» - 100 балів; складові конкурсного балу наступні: «Українська мова та література», k - 0,40; «Історія України», k - 0,30; «Іноземна мова», k - 0,20; «Математика», k - 0,20; «Біологія», k - 0,20; «Географія», k - 0,20; «Фізика», k - 0,20; «Хімія», k - 0,20 (<https://cutt.ly/Xc2z9LY>); (<https://cutt.ly/Nc2R9nB>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

«Положення про організацію освітнього процесу у ПДАА», п. 11 «Академічна мобільність» (<https://cutt.ly/cc25p3Q>). Міжнародна та внутрішньоукраїнська академічна мобільність здобувачів здійснюється на підставі угод, укладених між ПДАУ та ЗВО-партнерами. Індивідуальна академічна мобільність здобувачів з власної ініціативи та без попереднього узгодження з адміністрацією ПДАУ можлива тільки в період канікул та/або академічної відпустки, тоді перезарахування результатів навчання за ЄКТС не передбачено. Деталізує цей процес «Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАА» (<https://cutt.ly/os9oJ8t>): усі організаційні питання курують Координатори відповідно від Університету та його структурних підрозділів, гарант ОП. Координатор від випускової

кафедри бере участь у процесі зарахування опанованих компонентів ОПП та кредитів ЄКТС у ЗВО –партнері, а Координатор від навчального відділу контролює процес. Рішення про перезарахування результатів та вирішення конфліктних ситуацій покладено на декана відповідного факультету та відповідну комісію. У «Положенні про академічну мобільність...» чітко прописано умови перезарахування освітніх компонентів та розподіл оцінок з відсотками. Тристоронньому договору між здобувачем, ПДАУ та ЗВО-партнером за програмою академічної мобільності чітко прописано перелік освітніх компонентів, кількість годин та кількість кредитів ЄКТС, форма семестрового контролю. Такий Договір укладається до початку мобільності. Зміни, якщо такі мали місце, також регламентуються відповідним Договором. Наявний пакет документів про співробітництво за ОП з Полтавським національним педагогічним університетом ім. В.Короленка (<https://cutt.ly/zc9dMEo>), за якою у 2019 р. опанував курс «Політична журналістика» здобувач П. Ходієнко, а у поточному семестрі здобувач В. Пасічник (підтвердив це особисто на відкритій зустрічі). Заключений договір з Ніжинським державним університетом ім. М.Гоголя (є у доданих документах). На стадії обговорення – Договір з ПНПУ ім. К.Ушинського, що підтвердила на відкритій зустрічі зав. кафедри політичних наук і права С.Наумкіна. На фокус-групі зі здобувачами О.Кекало повідомив, що у жовтні 2020 р. мав взяти участь в українсько-польському обміні в м. Жешув, але внаслідок низки причин цього не сталося (пакет документів був повністю готовий та узгоджений з ПДАУ). За ОП є приклад перезарахування результатів навчання внаслідок переведення, отриманих в іншому ЗВО. Процедура регламентується «Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення...» (<https://cutt.ly/Nc9gIFz>). Здобувач заочної форми навчання О.Козубенко підтвердив, що проблем з переведенням з НУ «Острозька академія» у нього не було, всю необхідну інформацію він знайшов на сайті ПДАУ. Процедура перезарахування окремих ОК відбувалося відповідно до Положення: співбесіда з деканом і її заступником (частина дисциплін), засідання експертної комісії (інші дисципліни).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та представлені у «Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, у ПДАА», 2019 р. (<https://cutt.ly/Bc9lytN>), де зокрема зазначено, що таке визнання можливе за обов'язковими ОК ОП та в обсязі не більше 10% від загального обсягу ОП. Після заяви від здобувача на ім'я ректора з необхідними сертифікатами і т.ін. створюється предметна комісія, яка приймає остаточне рішення про процедуру перезарахування/визнання цих результатів. У разі негативного рішення комісії здобувач має право звернутись з заявою про апеляцію до ректора, в такому разі створюється апеляційна комісія. З 1.03.2021 р. діє нова редакція відповідного «Положення...» (<https://cutt.ly/8c9zSBe>), відповідно до нього заява здобувачем пишеться на ім'я декана факультету. У новій редакції деталізовано обсяги, за яких результати такого навчання визнаються; регламентовано процес фіксації НПП такого визнання; створено додатки зі зразками усіх необхідних документів (заяви здобувача, протоколів засідання відповідних комісій). Обидва документи є відкритому доступу на сайті ПДАУ. На зустрічі зі структурними підрозділами Ю.Вакуленко (керівник ННІ комунікаційних та інноваційних освітніх технологій) також зауважила про наявність відповідного Положення та його оновлення, а також про те, що функція інформування здобувачів про такі можливості покладена на кураторів груп. Здобувачі за ОП в цілому проінформовані про можливості визнання результатів неформальної освіти. Один зі здобувачів на фокус-групі повідомив про навчання на двох онлайн-платформах – «Прометеус» (курс «Економіка простими словами») та «ВУМ-online», однак з питання перезарахування результатів він не звертався, бо навчався для саморозвитку. Щодо врахування результатів неформальної освіти НПП – відповідна практика застосовується у ПДАУ, на рік може бути враховано до 30 годин як підвищення професійної кваліфікації, також такі результати враховуються в індивідуальному рейтингу викладачів (на зустрічі зі структурними підрозділами про це говорили Ю. Вакуленко та О.Вараксіна – нач. Відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку). Для НПП відповідні документи розглядаються на Вченій раді факультету або ЗВО, де ухвалюється відповідне рішення. Серед НПП, які забезпечують викладання за ОП, подібні результати неформальної освіти мають зокрема Г.Подлесна та А.Льченко, чи були вони враховані ці викладачі на зустрічі з академічним персоналом не повідомили (у доданих документах є сертифікати). Зав. кафедри Н.Сизоненко повідомила на цій зустрічі, що це впливає на рейтинг викладача і на навчальне навантаження на наступний навчальний рік.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони. Правила прийому, розміщені на сайті ПДАУ, є системними, послідовними, чіткими, зрозумілими і доступними. Сайт має легку навігацію пошуку. Правила прийому розміщені в окремому розділі «Вступнику». Відсутні певні обмеження та привілеї щодо вступу до навчання на ОП «Політологія», обґрунтовані чи необґрунтовані дискримінацією. Правила прийому щорічно оновлюються, на сайті Університету вони представлені повно. У ПДАУ розроблені та оприлюднені всі необхідні нормативні документи, які регламентують визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, та здобутих у неформальній та інформальній освіті. Позитивні практики. У ПДАУ не тільки представлені програми академічної мобільності викладачів і здобувачів, а наявний досвід реалізації такої мобільності у здобувачів за даною ОП на рівні міжуніверситетського обміну у м. Полтава та спроба (не була реалізована внаслідок об'єктивних причин, пов'язаних з пандемією Ковід) міжнародної мобільності. За ОП «Політологія» навчається один студент з інвалідністю, в

Університеті наявна практика навчання студентів з інвалідністю за іншими ОП. Здобувачі за ОП та НПП проінформовані про можливості неформальної освіти, дехто з них ними користуються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Відсутня практика визнання результатів неформальної освіти та їх визнання при оцінюванні знань здобувачів за ОП, втім така ситуація склалася внаслідок небажання самого здобувача пройти відповідну процедуру визнання. Рекомендації. У розділі сайту Університету «Вступнику» оновити інформацію щодо назви ЗВО, замінивши «ПДАА» на «ПДАУ».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на загальну відповідність і доступність правил прийому, розміщених на сайті ПДАУ, передбачених у ЗВО і унормованих правил визнання результатів навчання за визначеними законодавством України про освіту підставами та нормами Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), вимогам відповідних підкритеріїв, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП, а також некритичний характер представленого зауваження та технічний характер рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основними формами навчання та викладання є лекційні та практичні аудиторні заняття (34% від заг. обсягу год. за ОП 2020 р.) та самостійна робота здобувачів освіти (66%). Найпоширенішими методами навчання на ОП є словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування), практичні (робота з навчально-методичною літературою), методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду), методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань), методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи, написання реферату), тестовий контроль (розв'язування тестів). Крім даних методів, знаходять своє застосування також комп'ютерні та мультимедійні методи: комп'ютерні і мультимедійні методи дистанційного навчання (Інформаційні системи та технології), використання мультимедійних презентацій, використання навчальних, мотивуючих відеороликів (Політична психологія); пояснювально ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, метод мозкового штурму (Соціологія); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду) (Прикладна політологія) тощо. В цілому, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Викладачі ОП є вільними у визначенні змісту навчальних дисциплін, обранні форм та методів навчання і викладання за умови обов'язкового дотримання вимог ОП щодо обсягу освітніх компонентів та формування визначених ОП компетентностей і програмних результатів навчання, що є одним із виявів практичної реалізації принципу академічної свободи. Академічна свобода та студентоцентризм визнані у ПДАУ одними з основних цінностей ЗВО (Стратегія розвитку Полтавської державної аграрної академії на 2020-2025 роки – <https://cutt.ly/Avyt9RG>). Поєднанням засад студентоцентрованого підходу та академічної свободи є забезпечення можливості вільного вибору здобувачами освіти тематики індивідуальних завдань: курсових, кваліфікаційних робіт, баз проходження виробничих практик, участі у наукових заходах та діяльності наукових гуртків відповідно до власних наукових зацікавлень. З метою забезпечення якості студентоцентрованого підходу здобувачів ВО регулярно залучають до анонімних опитувань щодо якості викладання навчальних дисциплін та рівня задоволеності навчанням на ОП в цілому, результати опитувань знаходяться у вільному доступі (<https://cutt.ly/wvvt5XR>). Прояви студентоцентризму також полягають як у підтримці ЗВО студентського самоврядування, так і в реалізації можливостей здобувачів ВО впливати на зміст ОП. Форми навчання в межах ОП відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Організація навчального процесу на ОП передбачає цілий ряд заходів щодо інформування учасників освітнього процесу. Перш за все вони включають інформування щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання освітніх компонентів, рекомендованих джерел інформації, що здійснюється викладачем під час вступних занять з кожної дисципліни, дублювання інформації щодо оцінювання та форм контролю на платформі MOODLE. Крім цього, анотації освітніх компонентів (як нормативних, так і вибіркових) доступні на вебсторінці ОП сайту ПДАУ відповідно до варіантів ОП та н. р. (наприклад, «Перелік дисциплін по спеціальності 052 «Політологія» СВО Бакалавр (н.т.н.) 2018 н.р.» - <https://cutt.ly/IvyuypNj>) та містять інформацію щодо мети, завдань ОК, компетентностей та програмних результатів навчання, перелік тем навчальної дисципліни та її трудомісткість. Силабуси дисциплін містять загальні відомості про розробника та саму дисципліну; заплановані результати навчання, компетентності та програмні результати навчання; програму навчальної дисципліни; трудомісткість (заг. кількість годин, кількість кредитів, форма контролю); політику оцінювання (засади академічної доброчесності, система оцінювання); рекомендовані джерела інформації (основні, допоміжні, інформаційні ресурси). Вебсторінка кожного варіанту ОП містить (на прикладі ОП 2020 р.): Інформаційний пакет програми спеціальності, Освітньо-професійну програму, Програми атестації здобувача вищої освіти, Рецензії на освітньо-професійну програму, Відгуки на освітньо-професійну програму, Наскрізню програму практики, Методичне забезпечення курсових робіт, Перелік навчальних дисциплін, Результати вибору навчальних дисциплін ООП (<https://cutt.ly/avyuqhqe>). Способи надання інформації про освітні компоненти та її зміст в цілому відповідають критеріям доступності і зрозумілості для учасників освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом: - здійснення науково-дослідної діяльності НПП та використання її результатів в освітньому процесі (публікації, в тому числі у міжнародних виданнях, включених до науково-метричних баз Scopus, Web of Science, відповідність їх тематики навчальним дисциплінам); - формування навичок науково-дослідної роботи освітніми компонентами ОП (наприклад, в рамках викладання таких нормативних навчальних дисциплін як: «Соціологія», «Основи наукових досліджень в політології», «Політичний аналіз і прогнозування», «Прикладна політологія», «Інформаційні системи та технології»; - участю здобувачів ВО у роботі наукових гуртків («Політичний вибір» (<https://cutt.ly/tvfiKzK>), «Сучасна політика і міжнародні відносини» (<https://cutt.ly/OvfogjI>), «Військова політика і сучасний світ» (<https://cutt.ly/Jvfi3vL>), «Соціологічні студії» (<https://cutt.ly/OvfoTZE>), «Антеї» (<https://cutt.ly/TvfpoCu>), «Філософські обрії» (<https://cutt.ly/Yvf0zLZ>), «Інсайт» (<https://cutt.ly/nvfoCmN>)); - залученням здобувачів освіти до участі у наукових конференціях (наприклад: Студентська наукова конференція (Полтава, ПДАА, 25-26 квітня 2018 р.); Студентська наукова конференція (Полтава, ПДАА, 24-25 квітня 2019 р.); Студентська наукова конференція (Полтава, ПДАА, 16-17 квітня 2020 р.); Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Політичні трансформації сучасного суспільства» (Полтава, 15 квітня 2020 р.), тощо – 6 учасників (<https://cutt.ly/lvudCtB>); - участі здобувачів ВО у круглих столах (<https://cutt.ly/QvugZh3>, <https://cutt.ly/Ovug6DW>); - підготовки наукових публікацій здобувачами ВО (Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія / за наук. редакцією Т. Шаравари. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 216 с. (4 здобувачі, у співавторстві з НПП, - <https://cutt.ly/lvudCtB>); - здійснення здобувачами ВО наукових досліджень в рамках підготовки кваліфікаційної роботи (визнання обов'язковою складовою успішного захисту кваліфікаційної роботи публікацію результатів наукового дослідження у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП Політологія, спеціальності 052 Політологія – <https://cutt.ly/QvyuWzQ>); - участі у прикладному політико-соціологічному дослідженні з вивчення громадської думки щодо виборів до Верховної Ради України на замовлення громадських організацій (2019 р., залучені здобувачі ВО 1-2 курсів; факти підтвержені в ході дистанційних зустрічей з академічним персоналом та здобувачами ВО та адміністрацією ЗВО (28358 20210407 Зустріч з академічним персоналом, 28358 20210407 Зустріч зі здобувачами вищої освіти, 28358 20210407 Зустріч з керівництвом ЗВО); надані посилання у Відомостях про самооцінювання (<https://cutt.ly/FvuiuQg>, <https://cutt.ly/xvuij2t>) неробочі).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Система моніторингу, перегляду та оцінювання змісту ОК передбачає тісну взаємодію НПП, гаранта ОП, завідувача випускової кафедри, НМР спеціальності Політологія, відділу забезпечення моніторингу та забезпечення якості освіти, внаслідок якої забезпечується оновлення змісту освіти. Відповідно до «Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в ПДАА» (наказ ректора № 128 від 2.07.2020 р. – <https://cutt.ly/WvyuYXW>), КНМЗНД є одним з основних елементів, що конкретизує зміст освіти за ОП і являє собою сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів у друкованій формі, необхідних і достатніх для опанування передбачених відповідною освітньо-професійною (освітньонауковою) програмою спеціальності результатів навчання та формування компетентностей. КНМЗНД має 3-х річний термін дії за умови щорічного перезатвердження робочої програми, силабусу, пакету ККР та екзаменаційних білетів. Обов'язковому перезатвердженню КНМЗНД підлягає у випадку внесення суттєвих змін внаслідок коригування ОП чи оновлення НП. Для затвердження КНМЗНД подається на розгляд та обговорення на засідання кафедри, науково-методичної ради відповідної спеціальності та затверджується завідувачем кафедри, головою науково-методичної ради відповідної спеціальності, проректором з науково-педагогічної роботи та перевіряється відділом моніторингу та

забезпечення якості освіти. Із затвердженням «Методичних рекомендацій щодо розробки силабусу навчальної дисципліни ПДАА» (наказ ректора № від 39 від 18.03.2020 р. – <https://cutt.ly/pvuueg5>) протягом 2020-поч. 2021 рр. НПП було оновлено КНДЗНД відповідно до нових вимог. ОП переліком освітніх компонентів та їх змістовним наповненням відповідають сучасним практикам та рівню наукових досягнень політичної науки. Належний рівень змісту освіти за ОК ОП забезпечується: практичним досвідом діяльності НПП та запрошених учасників освітнього процесу; провадженням наукових досліджень відповідної тематики; участю у наукових заходах; стажуванням (табл. 2 Додатків до Відомостей самооцінювання).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ПДАУ інституціоналізована «Стратегією інтернаціоналізації ПДАА до 2025р.» (наказ ректора №43 від 27.03.2019р. – <https://cutt.ly/IvyuhGG>). Її реалізація пов'язується із розширенням міжнародної співпраці із зарубіжними ЗВО, розширенням академ. мобільності, підвищенням рівень володіння англійською мовою НПП, розширенням міжнародної проектною діяльності, збільшенням контингенту іноземних здобувачів ВО, запровадженням програми спільних та «подвійних» дипломів з європейськими ЗВО, розширенням інформаційного забезпечення міжнародної діяльності. Серед успіхів ЗВО в даному контексті слід зазначити членство ПДАУ у Європейській Асоціації Агентств з розвитку (EURADA) (з 2017р.); участь у програмах Erasmus+ у створенні можливостей для ВО (Tempus) та проектах з міжнародної кредитної мобільності (Еразмус+KA1 Credit Mobility) у партнерстві з ЗВО Республіки Польща (Вища школа торгівлі та послуг м. Познань, Вища Школа Бізнесу м. Домброва Гурніча, Університет природничих наук м. Познань) та Університетом «Хоенхайм» (Німеччина). Станом на квітень 2020 р. ПДАУ заключено 56 угод про співпрацю з іноземними партнерами: ЗВО, освітніми, науковими установами та іноземними організаціями (<https://cutt.ly/FvoNM48>). В контексті забезпечення якості освіти за ОП «Політологія», інтернаціоналізація діяльності проявляється перш за все у таких елементах, як: -врахування досвіду Університету штату Небраска (США), Ягеллонського університету (Республіка Польща) щодо змістового наповнення окремих навч. дисциплін: «Порівняльна політологія», «Політичні режими і політичні системи сучасності», «Порівняльна політологія» (Відомості про самооцінювання; 28358 20210407 Зустріч з гарантом групою розробки ОП); -забезпеченні вільного доступу учасників освітнього процесу до ресурсів Web of Science (Thomson Reuters) та наукометричної бази Scopus; -стажуванні НПП, що забезпечують ОП, у закордонних ЗВО (напр.: проф. Шаравара Т.О.: Вища школа міжн. відносин і сусп. комунікації (м.Хелм, Р. П., 2016р.), Університет бізнесу (м.Домброва Гурніча, Р. П., 2018р.) - <https://cutt.ly/qvoJP2d>; проф. Некряч А. І.: Вища школа міжн. відносин і сусп. комунікації (м.Хелм, Р. П., 2016р.), Університет бізнесу (м.Домброва Гурніча, Р. П., 2018р.) - <https://cutt.ly/jvoJXQp>); -наукових публікацій НПП у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз (Макарець С.В.: WoS -2 ст.; Дорошенко А.П.: Scopus -2 ст.; Тютюнник Ю.М.: Scopus -1 ст.; Протас М.Н.: Scopus -3 ст.; Некряч А.І.: WoS -1 ст., Scopus -1 ст.; Дедухо А.В.: Scopus -2 ст. і т.д. - див. табл. 2 Додатків до Відомостей самооцінювання); -участі НПП у міжнародних науково-практичних конференціях (<https://cutt.ly/8vujDjI>); -функціонуванні мовного (<https://cutt.ly/PvuuzXj>) та польського (<https://cutt.ly/ovyundd>) центрів; -можливості для здобувачів ВО проходження ознайомчої практики за кордоном (<https://cutt.ly/9vyuW4C>), а також участі у проекті «Паралельний європейський диплом» (<https://cutt.ly/gvyuOOw>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони. Регулярне залучення здобувачів ВО до анонімних опитувань щодо якості викладання та рівня задоволеності навчанням на ОП в цілому, забезпечення вільного доступу до результатів опитувань. Детальна регламентація вимог до складових елементів КНМЗНД. Наявність у списках рекомендованих джерел інформації у силабусах наукових публікацій НПП, що забезпечують ОП. Залучення до наукової діяльності та наявність наукових публікацій здобувачів ВО. Позитивні практики. Вимога апробації результатів дослідження, виконаного в рамках підготовки бакалаврської роботи (публікація у наукових виданнях, участь у наукових конференціях, форумах, круглих столах, тощо) як складова критеріїв оцінювання захисту кваліфікаційної роботи на позитивну оцінку. Функціонування мовного (англо-німецького) та польського мовних центрів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони. Розроблені за новими вимогами протягом останнього календарного року (згідно «Методичних рекомендацій щодо розробки силабусу навчальної дисципліни Полтавської державної аграрної академії» (наказ ректора № від 39 від 18.03.2020 р.), силабуси ОК професійного спрямування у списках рекомендованих основних джерел інформації містять лише поодинокі позиції джерел, виданих за останні 5 років (ОК «Філософія політики» – видання до 2005 р. включно, «Політичний аналіз і прогнозування» – 2005 р., «Політичні режими та політичні системи сучасності» – 2006 р., «Історія і теорія політичних партій» – 2008 р., «Мас-медіа та політика» – 2008 р., «Політична психологія» – 2009 р., «Основи політології» – 2009 р., «Політична культура» – 2010 р., «Порівняльна політологія» – 2012 р., «Політичний елітаризм» – 2013 р., «Прикладна політологія» – 2014 р., «Політична етика» – 2015 р., «Теорія міжнародних політичних відносин» – 2016 р., «Історія політичних вчень» – 2016 р., «Теорія

політичних процесів» – 2017 р., «Загальна теорія політики» – 2017 р.), а також не містять позицій іноземної літератури (крім окремих перекладених праць в ОК: «Політичні режими та політичні системи сучасності», «Порівняльна політологія», «Філософія політики», «Історія політичних вчень», «Історія і теорія політичних партій»). Рекомендації. Актуалізувати списки рекомендованих джерел інформації у силабусах навчальних дисциплін. Передбачити як обов'язкову вимогу допуску кваліфікаційної роботи до захисту апробацію результатів дослідження, виконаного в рамках підготовки бакалаврської роботи (публікація у наукових виданнях, участь у наукових конференціях, форумах, круглих столах, тощо). Активізувати роботу по залученню НПП та здобувачів ВО до участі у науково-дослідницьких проектах, в тому числі - міжнародних.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на загальну відповідність освітньої діяльності вимогам підкритеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП, а також некритичний характер зауважень, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та критерії оцінювання за ОП є повними, чіткими, зрозумілими, що підтверджено аналізом нормативно-правової бази ПДАУ та деталізовано під час проведення фокус-груп. ПДАУ відповідно до нормативних документів: «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАА» (<https://cutt.ly/sc2ZCSN>), «Положення про оцінювання залишкових знань здобувачів вищої освіти у формі комплексних контрольних робіт з навчальних дисциплін в ПДАА» (<https://cutt.ly/bvuR8Xi>), «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ПДАА» (<https://cutt.ly/ic2APNn>) – здійснює поточне (лекційні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття) і підсумкове оцінювання знань здобувачів ВО (заліки, диференційовані заліки, екзамени, атестація). Затверджені розклади екзаменаційних сесій, графіки навчального процесу розміщується на офіційному сайті ПДАУ, інформаційних стендах в навчальному корпусі, для ознайомлення здобувачами. Семестровий контроль здобувачів ВО за ОП у формі екзаменів, захисту курсових робіт, звітів практики проводиться через дистанційні платформи Moodle, Google meet, засоби відео- та аудіо комунікації. При проведенні семестрового контролю у формі заліку (диференційованого заліку) підсумкова оцінка формується за результатами поточного контролю. Результат досягнень здобувача ВО у формі екзамену формується з урахуванням поточного контролю та підсумкового контрольного заходу. Оцінювання рівня знань здобувачів в ПДАУ проводиться за 100-, 4-, 2-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Підсумковий бал фіксуються у відомості обліку успішності та заліковій книжці здобувача (додано в документах гарантом ОП). Оцінювання курсових робіт і практик регулюються «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в ПДАА» (<https://cutt.ly/hvuOT2A>) та «Положення про проведення практики студентів ПДАА» (<https://cutt.ly/AvuPo33>). На фокус-групі здобувачі ВО зазначили, що за результатами оцінювання курсової роботи за 100-бальною системою, 59 балів вони можуть отримати за відповідний зміст роботи та 41 бал за успішний публічний захист. Після проходження навчальної або виробничої практики здобувачі ВО звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання (додано щоденник, звіт практики). Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляється викладачами дисциплін за ОП на першому навчальному занятті на початку семестру та безпосередньо надсилається у вигляді файлу на корпоративну пошту здобувачів та ін. платформи. З інформацією про форми контролю та їхню періодичність здобувачі ВО можуть ознайомитися в змісті ОП, навчальному плані, графіку занять, розкладі заліково-екзаменаційної сесії, індивідуальному плані, РПНД, силабусі. Критерії оцінювання поточного та семестрового контролю визначаються НПП, зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни та регулюються нормативним документом – «Положення про робочу програму в ПДАА» (<https://cutt.ly/KvjKxi2>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ПДАУ (<https://cutt.ly/ic2APNn>) та Програми атестації здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/Lc2R5Cp>), атестація здобувачів ВО здійснюється відповідно до вимог Стандарту вищої освіти (<https://cutt.ly/IzinVy1>) та освітньо-професійної програми у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційні роботи здобувачів ВО обов'язково проходять перевірку на антиплагіат,

фальсифікації та фабрикації за допомогою системи запобігання та виявлення академічного плагіату «Unicheck» (<https://cutt.ly/Uc2OM2T>) та «Strikeplagiarist» (<https://cutt.ly/gc2Pr1T>). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу і проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у ПДАУ» (<https://cutt.ly/1c2SgSn>) атестація у формі кваліфікаційної роботи здійснюється через дистанційні платформи в режимі відеоконференції, з обов'язковою фіксацією процесу та забезпеченням автентифікації здобувачів вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується нормативно-правовою базою, яка розміщена на офіційному сайті ПДАУ: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії від 18.03.2020 р. (<https://cutt.ly/Uc2KMNy>); Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція) від 01.07.2020 р. (<https://cutt.ly/Oc2L5VZ>); Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція) від 01.07.2020 р.; Положення про організацію освітнього процесу і проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у Полтавській державній аграрній академії (<https://cutt.ly/1c2SgSn>). Об'єктивне оцінювання РН екзаменаторами регулюється Кодексом академічної доброчесності ПДАА (<https://cutt.ly/3c2BrHy>) та Кодексом етики викладача та здобувача вищої освіти в ПДАА (<https://cutt.ly/Sc2NeMq>). Здобувачам, які одержали під час семестрового контролю незадовільну оцінку, були не допущені або допущені, але не з'явилися на екзамен дозволяється ліквідувати академічну заборгованість, згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Повторно скласти контрольний захід можна не більше двох раз з кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії. Порядок ліквідації академічної заборгованості, проведення контрольних заходів, оцінювання результатів здобувачів ВО визначається Положенням (нова редакція) про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАА (<https://cutt.ly/sc2ZCSN>). У випадку незгоди щодо отриманої оцінки під час контрольних заходів, здобувач може звернутися до екзаменатора (екзаменаторів) або до завідувача кафедри, у день її оголошення. Під час фокус-групи здобувачі підтвердили, що в разі порушення процедури проведення контрольних заходів, здобувач може подати письмову заяву на ім'я декана факультету, який формує апеляційну комісію. До складу комісії входить декан, його заступники, керівники та члени групи забезпечення, представники студентського самоврядування. Термін розгляду апеляції складає три робочі дні. У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення атестації чи іншого контрольного заходу проводиться повторне засідання екзаменаційної комісії у присутності представників комісії з розгляду апеляції, за участі представника студ. самоврядування. Випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів не було, що підтвердили як здобувачі ВО, так і академічний персонал ЗВО.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ПДАУ веде чітку політику дотримання академічної доброчесності: Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА (<https://cutt.ly/Uc2KMNy>); Кодекс академічної доброчесності ПДАА (<https://cutt.ly/3c2BrHy>); Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАА (<https://cutt.ly/Sc2NeMq>); Положення про комісію з академічної доброчесності ПДАА (<https://cutt.ly/4c2NGZM>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАА (<https://cutt.ly/ec2Mt4t>). На сайті ЗВО в окремому розділі «Академічна доброчесність» є рекомендаційні матеріали щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (<https://cutt.ly/Oc2oyFI>), рекомендовані онлайн ресурси для перевірки тексту на ознаки плагіату (<https://cutt.ly/ac2omCc>). Про перевірку наукових робіт здобувачів свідчить доданий гарантом ОП Звіт про наявність запозичень з інших документів, здійснений відповідно до даних «Unicheck». Але на фокус-групі здобувачі стверджували, що здійснюють перевірку наукових робіт і за допомогою безкоштовних онлайн-сервісів, рекомендованих НПП та загальними рекомендаціями (<https://cutt.ly/zvZbsc5>). До наукових робіт додають заяву щодо перевірки на плагіат. Кваліфікаційні роботи підлягають обов'язковій перевірці текстів з використанням інтернет-системи «Strikeplagiarism.com» (<https://cutt.ly/gc2Pr1T>). До публічного захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі лише на підставі рішення засідання кафедри. Здобувачі заповнюють і підписують заяву щодо самостійності виконання кваліфікаційної роботи. У ЗВО створено електронний репозитарій (<https://cutt.ly/UvX2ZyT>), куди вносяться та зберігаються кваліфікаційні роботи здобувачів. НПП кафедри розробляє та оприлюднює методичні рекомендації із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у кваліфікаційних роботах інформаційні джерела, надає пропозиції щодо заходів із запобігання проявів плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів. Випадки порушення академічної доброчесності розглядає Комісія з питань етики та академічної доброчесності. Регулярно проводяться анкетування здобувачів та НПП щодо обізнаності з принципами академічної доброчесності. Куратори груп проводять лекції, співбесіди, семінари, тренінги щодо популяризації академічної доброчесності. Здобувачі та НПП підписують Декларацію про академічну доброчесність. На фокус-групі здобувачі зазначили, що з

академічною доброчесністю вони ознайомлювалися на вступних лекціях під час вивчення ОК «Університетська освіта». За порушення академічної доброчесності передбачається притягнення студентів до відповідальності у таких формах: повторне складання контрольних заходів, повторне проходження ОК, відрахування, позбавлення стипендії, попередження, догана. ПДАУ проводить конкурси з академічної доброчесності серед здобувачів «Чесність починається з тебе». Про випадки порушення академічної доброчесності здобувачі ВО можуть повідомляти на електронну пошту dobrochesnist@pdaa.edu.ua. Є анонімна скринька довіри.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони. Здійснивши аналіз критерію 5, ЕГ дійшла висновку, що ПДАУ забезпечує здійснення контрольних заходів відповідно до ОП, що відповідають якісному оцінюванню здобувачів вищої освіти, меті та цілей ОП. ПДАУ веде чітку та прозору політику з дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, здійснює популяризацію шляхом імплементації її компонентів у внутрішню культуру якості забезпечення освітнього процесу, усіма способами, зокрема просвітницькою діяльністю, виявленням та усуненням академічного плагіату з використанням технічних засобів: «Unicheck» та «Strikeplagiarism», наявністю унормованих стандартів академічної доброчесності, процедур перевірки й оцінки наукових та студентських робіт академічної доброчесності, що покращує якість забезпечення вищої освіти за ОП «Політологія», спеціальності 052 «Політологія». Позитивні практики. В умовах дистанційного навчання, проведення контрольних заходів вимагає від науково-педагогічних працівників нових налагоджених механізмів їх здійснення для забезпечення якісного оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. В контексті цього ПДАУ має налагоджену чітку системність – АСУ (автоматична система управління) та процедуру здійснення контрольних заходів через онлайн платформи: Moodle, Google meet, корпоративну пошту, Zoom, з використанням відео та аудіо зв'язку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони. Як було зазначено, перевірка курсових робіт здійснюється здобувачами самостійно через безкоштовні онлайн-сервіси, що може мати наслідком порушення академічної доброчесності, через недоброякісну перевірку, з можливістю фальсифікації результатів. Технологічні рішення, зокрема використання зазначеного програмного забезпечення ЗВО, з метою запобігання та протидії проявам академічної доброчесності не зовсім є ефективними, оскільки послуги даних програм є платними, чим порушується принцип безоплатного доступу до ресурсів для здійснення навчальної та наукової діяльності. Рекомендації. Експертна група рекомендує удосконалити технологічні рішення щодо здійснення перевірки курсових робіт на плагіат, під контролем науково-педагогічного керівника за допомогою систем, які пропонуються ПДАУ («Unicheck» та «Strikeplagiarism») для підвищення рівня академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

З огляду на відсутність недоліків щодо здійснення контрольних заходів, повнота та чіткість критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів, відповідність форм атестації вимогам стандарту вищої освіти, дотримання чіткої політики, стандартів та принципів академічної доброчесності (зауваження стосується технологічної сторони освітнього процесу), наявністю позитивних практик та сильних сторін здійснення освітнього процесу експертна група дійшла спільної згоди, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Контроль за якістю кадрового забезпечення провадження освітньої діяльності в ПДАУ здійснюють гарант освітньої програми, завідувачі кафедр, декани факультетів (директор інституту), начальник відділу кадрів, керівник навчально-наукового інституту комунікаційних та інноваційних освітніх технологій (Положення про організацію

освітнього процесу в ПДАА – <https://cutt.ly/GvythTh>). Вимоги до академічної або/чи професійної кваліфікації НПП, що залучені до реалізації ОП, викладені у «Положенні про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників» (<https://cutt.ly/jvytcAk>) Базова складова професійно-кваліфікаційних вимог до НПП – їх відповідність критеріям, визначеним ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Крім ліцензійних та акредитаційних вимог, з метою забезпечення досягнення визначених ОП цілей та ПРН, при плануванні розподілу навчального навантаження НПП враховуються відповідність науково-педагогічної спеціальності НПП навчальним дисциплінам, які він викладатиме (за спеціальністю згідно диплому про ВО, за науковою спеціальністю, за науковим ступенем, вченим званням або проходженням науково-педагогічного стажування чи підвищення кваліфікації з відповідної дисципліни тривалістю не менше 6 місяців); важливими умовами в контексті забезпечення якості освіти є також ряд обмежень щодо: максимум. к-сті здобувачів ВО, закріплених за НПП для керівництва кваліфікаційними роботами (до 8 осіб), кількості груп, в яких НПП проводить практику (1 група), участі у роботі екзаменаційної комісії (лише 1) і т.п. (Положення про планування, облік і контроль виконання навчальної, наукової, методичної та організаційної роботи науково-педагогічними працівниками – <https://cutt.ly/JvytDZb>). Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП підтверджується: відповідними базовою ВО, науковими ступенями та вченими званнями; науковими та науково-методичними публікаціями (в тому числі і у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз) (табл. 2 Додатків до Відомостей самооцінювання); стажуванням (в тому числі і у закордонних ЗВО (проф. Некряч А.І., проф. Шаравара Т.О.: Вища школа міжн. відносин і сусп. комунікації, м. Хелм, Республіка Польща; проф. Некряч А.І., проф. Шаравара Т.О., доц. Сільчук О.В., доц. Люлька В.М.: Вища Школа Бізнесу м.Домброва Гурніча, Республіка Польща) - <https://cutt.ly/CvfzRgN>); досвідом практичної діяльності за спеціальністю (28358 20210407 Зустріч з гарантом групою розробки ОП, 28358 20210407 Зустріч з академічним персоналом). Якість викладання підтверджується результатами опитування здобувачів ВО, оцінювання ними навчальних дисциплін та методів викладання (<https://cutt.ly/zvytZl5>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів закріплені у «Положенні про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників» (<https://cutt.ly/Ovyiepl>). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті ПДАУ та у друкованих ЗМІ. До участі у конкурсі допускаються особи, які мають повну ВО і за своїми компетентностями відповідають вимогам, установленим до НПП ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту» та умовам оголошеного конкурсу, зокрема: підвищують професійний і науковий рівень, забезпечують високий науковий і методичний рівень викладання навчальних дисциплін; дотримуються норм педагогічної етики і моралі, поважають честь і гідність здобувачів ВО; дотримуються вимог нормативно-правових актів в галузі освітньої діяльності. Забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми досягається відповідністю претендента за критеріями: наявності ВО відповідної профілю кафедри; наявності і відповідності наукового ступеню та вченого звання профілю кафедри; загальної кількості наукових праць (публікацій у фахових виданнях відповідної галузі науки, у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science, навчально-методичних праць за останні 5 років, отриманих документів на права інтелектуальної власності); рівня наукової та професійної активності особи за спеціальністю та профілю кафедри (виконання не менше 4-х видів та результатів Ліцензійних умов, затверджених постановою КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; рейтингової оцінки роботи НПП (для НПП ПДАУ); проходження підвищення кваліфікації (стажування) протягом останніх 5 років. Невмотивована відмова в допуску до участі в конкурсі не допускається. Обрання проводиться шляхом таємного голосування вченої ради Академії (інституту/факультету) за умов участі 2/3 членів відповідної ради: обраним вважається претендент, який здобув більше 50% голосів присутніх членів ради. Положення визначає основними засадами відкритість, гласність, законність, рівність прав претендентів, незалежність, об'єктивність та обґрунтованість рішень, неупередженість ставлення до кандидатів, що дозволяє, за умов дотримання норм «Положення...», забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Основні форми залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу: - відгуки, рецензії, рекомендації щодо формування ОК ОП під час її розробки/перегляду (<https://cutt.ly/Lvys4DH>, <https://cutt.ly/kvydqVS>, <https://cutt.ly/tvydy9d>, <https://cutt.ly/cvydsp4>, <https://cutt.ly/wvydjp6>, <https://cutt.ly/5vydx7W>, <https://cutt.ly/SvydmOi>); - керівництво здобувачами ВО під час виробничих практик, надання рекомендацій за підсумками проходження здобувачами ВО практик (28358 20210408 Зустріч з роботодавцями 1); - проведення окремих навчальних занять у якості гостьових лекторів (напр.: семінарське заняття з дисципліни «Практична політологія» (5.03.2020 р.) – заст. нач. Управління з питань внутрішньої політики Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій із громадськістю Полтавської ОДА Отич О. А. <https://cutt.ly/WvuAj7t>); - зустрічі із здобувачами ВО (напр.: зустріч з депутатом Шевченківської райради у м. Полтава О. Медвінською (19.09.2018 р.) - <https://cutt.ly/CvfvPhj>, 28358 20210408 Зустріч з роботодавцями 1, 28358 20210407 Зустріч зі здобувачами вищої освіти); - участь у конференціях (напр.: експерт Дослідницької групи Proof Analytics Донченко К.А., нач. Управління інформаційної політики Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської ОДА Отич О.А. – Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Політичні трансформації сучасного суспільства» (15.04.2020 р.) <https://cutt.ly/3vuSMZh>) та круглих столах (напр.: представники Полтавської ОДА Варченко Ю. та Отич О. – Круглий стіл з питань конституційної реформи (18.11.2016 р.), <https://cutt.ly/6vuSGdb>); -

співпрацею із випусковою кафедрою в процесі організації ознайомчих екскурсій в організаціях /установах /закладах потенційного працевлаштування (телеканал «ІРТ» (18.10.2018 р.) - <https://cutt.ly/CvfvPhj>, телеканал Poltavske TV (24.10.2019 р.) - <https://cutt.ly/pvfcGTO>). - анкетуванням щодо реалізації ОПП Політологія (<https://cutt.ly/9voYloZ>, <https://cutt.ly/8voYviH>). Реалізація даних форм була підтверджена в ході дистанційних зустрічей з роботодавцями (28358 20210408 Зустріч з роботодавцями 1), здобувачами ВО (28358 20210407 Зустріч зі здобувачами вищої освіти), гарантом ОП та НПП (28358 20210407 Зустріч з гарантом групою розробки ОП).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Проведення навчальних занять за участі професіоналів-практиків – представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування – має місце, але носить несистематичний характер. Так, 10.03.2020 р. у семінарських заняттях з дисципліни «Мас-медіа та політика» взяв участь депутат Шишацької районної ради Віталій В'юн; 5.03.2020 р. було проведено семінарське заняття з дисципліни «Практична політологія» спільно із заступником начальника Управління з питань внутрішньої політики Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій із громадськістю Полтавської облдержадміністрації Отичем Олександром Анатолійовичем (<https://cutt.ly/WvuAj7t>); факти підтверджені в ході дистанційних зустрічей з роботодавцями (28358 20210408 Зустріч з роботодавцями 1) та здобувачами ВО (28358 20210407 Зустріч зі здобувачами вищої освіти). Крім цього, під час проходження навчальної практики здобувачами ВО 1 р.н. у 2020 р. було організовано лекційні зустрічі із О. Слизьком - головою Полтавського обласного осередку Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Студентська республіка», а також О. Буцьким - директором управління у справах сім'ї, молоді та спорту Полтавської обласної державної адміністрації (28358 20210407 Зустріч з академічним персоналом).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ПДАУ сприяє професійному розвитку викладачів 1. через внутрішні механізми: - забезпечення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ПДАА <https://cutt.ly/ZvyoloV>); - діяльність мовного (<https://cutt.ly/PvyuzXj>) та польського (<https://cutt.ly/ovyundd>) центрів; - здійснення обміну досвідом НПП шляхом проведення відкритих лекцій та взаємовідвідування навчальних занять; 2. шляхом співпраці з іншими закладами: - Угода про співпрацю щодо реалізації програм академічної мобільності між Полтавським національним педагогічним університетом ім. В. Г. Короленка та ПДАА (від 13.01.2020 р. – <https://cutt.ly/YvyFLLh>) передбачає співпрацю по створенню умов для реалізації академічної мобільності для науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників: участь у спільних проектах; викладання; наукове дослідження; наукове стажування; підвищення кваліфікації; аналогічні положення передбачені Угодою про співпрацю щодо реалізації програм академічної мобільності, здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників між Полтавською державною аграрною академією і Державним університетом «Житомирська політехніка» (від 15.02.2021 р. – <https://cutt.ly/HvyKELy>), Дніпровським національним університетом ім. О. Гончара (від 29.12.2020 р. – <https://cutt.ly/VvyLxch>) та рядом інших закладів-партнерів (<https://cutt.ly/NvyLZFU>); 3. визнанням неформальних практик професійному розвитку: - забезпечення врахування результатів неформальної освіти як складової підвищення кваліфікації НПП: доц. Подлесна Г.В. (<https://cutt.ly/NvyGo5S>, <https://cutt.ly/VvyHejJ>), доц. Ільченко А.М. (<https://cutt.ly/ovyHgwd>, <https://cutt.ly/QvyHvNb>, <https://cutt.ly/GvyNAEO>), доц. Сизоненко Н.М. (<https://cutt.ly/lvyGA2d>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Координацію роботи із сприяння проф. розвитку НПП та підвищення їх кваліфікації і стажування здійснює відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку, відділ кадрів. Стимулювання розвитку викладацької майстерності забезпечується ЗВО: контрольними заходами: -обов'язкова (мін. – 1 раз на 5 р.) атестація ПП, метою якої є визначення відповідності кваліфікації ПП займаним посаді, а також стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищ. рівня проф. компетентності ПП, росту їх проф. майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищ. престижу й авторитету, забезпеч. ефективності освітнього процесу (Положення про атестацію ЗВО у ПДАА – <https://cutt.ly/VvyiZXM>); організаційними заходами: -забезпеченням періодичного підвищення кваліфікації ПП і НПП (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості ВО ПДАА – <https://cutt.ly/ZvyoloV>); -проведенням рейтингової оцінки роботи НПП, яка покликана підвищ. ефективність та результативність проф. діяльності НПП (Положення про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАА - <https://cutt.ly/wvyi3Cc>); - організацією конкурсного добору на посади НПП відповідно до закріплених у «Положенні про порядок обрання та прийняття на роботу НПП» (<https://cutt.ly/OvyierI>) засад, що вимагають від претендентів постійного підвищ. проф. і наук. рівня, пед. майстерності та забезпеч. високого наук. і метод. рівня викладання навч. дисц. (п. 2.10); -проведенням конкурсу «Кращий молодий науковець року» (Положення про конкурс - <https://cutt.ly/yvoEf7z>; результати конкурсу: <https://cutt.ly/QvoRdKL>, <https://cutt.ly/dvoRkp2>, <https://cutt.ly/QvoRvqL>); заходами заохочення: -врахування рейтингових позицій НПП при прийнятті рішення про продовження контракту та визначення строку його дії, для представлення до нагородження грамотами, присвоєння почесних звань, мат. заохочення тощо (Положення про

рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАА - <https://cutt.ly/wvvi3Cc>; рейтинги НПП - <https://cutt.ly/lvoSgBi>, <https://cutt.ly/7voSbhS>; 28358 20210407 Зустріч з академічним персоналом); -можливістю публікувати статті англ. мовою у фаховому журналі «Віснику Полтавської державної аграрної академії» на безоплатній основі (Розпорядження першого проректора ПДАА (№189 від 31.08.2020р. - <https://cutt.ly/svvi5BE>); -преміювання НПП за публікації у наук. виданнях, що індексуються у Web of Science та Scopus (доц. Дорошенко А.П., жовтень 2020р. - 28358 20210407 Зустріч з академічним персоналом); -нагородженням НПП відзнакою ректора «Ювілейна медаль «ПДАА – 100 років» за досягнення в роботі (Положення про відзнаку ректора «Ювілейна медаль «ПДАА - 100 років» - <https://cutt.ly/XvyzR1K>; рішення вченої ради ПДАА про нагородження: <https://cutt.ly/FvoD9y6>, <https://cutt.ly/lvoFwpz>, <https://cutt.ly/nvoFuJi>). У 2020 р. адміністрацією ПДАУ було оформлено більше 120 нагородних справ працівників ПДАУ щодо відзнак та нагород органами держ. влади, підготовлено й подано близько 20 справ на нагородження працівників ПДАУ на рівні міських органів влади (<https://cutt.ly/JvoQXvR>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивна практика. Прозорість процедур конкурсного добору викладачів, врахування рівня професіоналізму кандидатів на посади. Систематичність проведення рейтингової оцінки роботи НПП. Формалізація різноманітних можливостей професійного розвитку НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони. Епізодичність залучення роботодавців до проведення аудиторних навчальних занять. Рекомендації. Визначити і запланувати у КНМЗНД (робочій програмі, силабусі) професійно-орієнтованих дисциплін окремі заняття відповідної тематики, до проведення яких передбачити можливість залучення професіоналів-практиків, експертів в галузі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на загальну відповідність освітньої діяльності вимогам підкритеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП, а також некритичний характер зауважень, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання в ПДАУ наявні фінансові, матеріально-технічні та науково-методичні ресурси. ПДАУ має достатні фінансові ресурси для реалізації ОП, які формуються з загального та спеціального фонду. Зокрема, для оплати праці та нарахування заробітної плати НПП, виплата соціальних стипендій, оплата предметів і послуг. Діяльність органів студентського самоврядування ЗВО здійснюється винятково за кошти (в розмірі не менш як 0,5% власних надходжень, зокрема членських внесків). Інфраструктура ПДАУ складає: адміністративний корпус, 4 навчальні корпуси, корпус для студентського самоврядування, гуртожитки, спортивні майданчики, їдальня та буфети. Наявна достатня кількість аудиторій, обладнаних мультимедійною технікою, зокрема проекторами, наявністю ноутбука для показу відео- матеріалів та презентацій на лекційних і практичних заняттях. В навчальному корпусі є спеціальна аудиторія – конференц-зал, де проводяться круглі столи, конференції та інші офіційні заходи. Для проведення культурно-виховних заходів є велика актовна зала. В бібліотеці розміщений читальний зал з доступом до мережі Інтернет. ПДАУ має великий комп'ютерний клас, а також відкрито лінгафонний кабінет. Для забезпечення фізичного виховання та підготовки є функціональний спортивний комплекс, де проходять секції з футболу, міні-футболу, волейболу, баскетболу. Крім цього, є зал для гімнастики, місце для гри в пінг-понг, тренажерна зала (наявний унікальний Музей гирьового спорту). Відкритий спортивний простір включає майданчик з вуличними тренажерами, поле для міні-футболу зі штучним покриттям, майданчик з пляжного волейболу. Як зазначили, здобувачі ВО та академічний персонал ЗВО

басейну на території ПДАУ немає, однак є можливість відвідувати три рази на тиждень басейн «Дельфін», який знаходиться на балансі Полтавської міської ради, де для них виділена доріжка. ПДАУ має достатнє навчально-методичне забезпечення ОП, зокрема, підручники, наукова і періодична література, навчальні та методичні посібники, електронні джерела інформації, передбачені для вивчення дисциплін. В доступі як для викладачів, так і здобувачів ВО наявний комплекс навчально-методичного забезпечення, передбачений Положенням про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в ПДАА (<https://cutt.ly/gvCwRI2>): навчальні та робочі плани (плани семінарських, практичних робіт); графіки навчального процесу; робоча програма з кожної навчальної дисципліни, передбаченої нп; методичне забезпечення виконання курсових робіт; наскрізні програми практик; силабуси. Всі вищезазначені навчально-методичні інструменти забезпечення ОП в електронному варіанті розміщені на офіційному сайті закладу. Адміністрацією ПДАУ регулярно проводяться опитування щодо стану освітнього середовища у ЗВО серед здобувачів ВО за даною ОП (<https://cutt.ly/LcoCVC1>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО надає право безоплатного користування необхідними для навчання бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчальних, наукових, спортивних, культурно-освітніх підрозділів. В структурі бібліотеки доступні необхідні матеріали для забезпечення навчального процесу як в паперовому вигляді, так і в електронному форматі. Бібліотечний фонд постійно поповнюється літературою та посібниками з соціально-політичних дисциплін, про надходження яких, бібліотечний персонал інформує на офіційному сайті університету (<https://cutt.ly/ovtKz2w>), (<https://cutt.ly/6vtG7sj>), у рубриці «Українські наукові фахові видання», де міститься вкладка для спеціальності 052 Політологія (<https://cutt.ly/xvtXawQ>) та у соціальній мережі Facebook (<https://cutt.ly/BvtFSC4>). Бібліотека має електронний каталог з базою даних книжкового фонду та фонду періодичних видань з можливістю вільного доступу учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/ecNzyoL>); електронний репозитарій наукових публікацій ПДАУ (<https://cutt.ly/IcNzchy>). Співробітниками довідково-бібліографічного відділу проводиться культурно-просвітницька робота: інформаційні заходи, щодо правил оформлення списків використаної літератури при написанні наукових робіт, ознайомлення з довідково-пошуковим апаратом бібліотеки, тощо. Здобувачі ВО мають можливість вивчати іноземні мови, в центрах, які функціонують на базі закладу, зокрема: Польський мовний центр і Мовний центр вивчення англійської та німецької мови. Культурно-освітня база представлена простором для проведення дозвілля та розвитку творчих здібностей і талантів здобувачів ВО, зокрема, науковими гуртками: «Інсайт», «Політичний вибір», «Сучасна політика та міжнародні відносини», «Філософські обрії», «Антей». НПП та здобувачам ВО надається можливість безоплатно брати участь в наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах, наукових програмах. Для успішного написання наукових робіт здобувачам ВО надається можливість отримати консультаційну підтримку від працівників бібліотеки, наукового керівника, куратора та безпосередньо здійснити одноразову безоплатну перевірку в системі «Unicheck» та «Strikeplagiarism». Вся необхідна інформація для учасників навчального процесу розміщена на офіційному сайті ПДАУ, в соціальних мережах Instagram (<https://cutt.ly/TvhS9rg>), (<https://cutt.ly/xvhSEIf>), Facebook (<https://cutt.ly/zvtoytd>), на інформаційних стендах в навчальному корпусі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище, з огляду на матеріально-технічну базу цілком відповідає вимогам безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу. Для здобувачів ВО створені належні соціально-побутові умови: гуртожитки обладнані усім необхідним (меблі, душові кімнати, наявні холодильники та пральні машини, підключений інтернет та WI-FI). На фокус-групі зі здобувачами ВО, двоє присутніх Олександр та Володимир, які проживають в гуртожитку під № 4а, запевнили, що створені умови цілком задовольняють їх (гаряча вода та опалення, дотримані санітарні умови в душових кабінах та санвузлах). В навчальних корпусах працюють їдальня та буфети, з достатньою ціноювою політикою. Забезпечується надання медичної допомоги медичним працівником, який закріплений за даним закладом. Здійснюється регулярне інформування здобувачів ВО щодо техніки безпеки під час занять та позанавчальний час, правил охорони праці, пожежної безпеки та правил поведінки під час надзвичайних ситуацій як викладачами, так і відповідними службами. Здійснюється захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя відповідно до Положення про протидію булінгу (цькуванню) в ПДАА (<https://cutt.ly/Xco7jwT>), психологічною службою, омбудсменом учасників освітнього процесу, кураторами академічних груп, які здійснюють просвітницьку діяльність серед здобувачів ВО (лекційні роботи, тренінги, бесіди), (кімната розвантаження, консультативна зона, тренінгова зона, арт-терапевтичні техніки), за участю працівників правоохоронних служб та представників громадських організацій. В ПДАУ регулярно проводяться опитування серед здобувачів ВО щодо забезпечення їхніх потреб та інтересів, як загальноуніверситетські, так і внутрішньогрупові. Як зазначали, здобувачі ВО та представники студентського самоврядування, останні опитування стосувалися платформ дистанційної роботи, їх зручності для проведення освітнього процесу, взаємодії та співпраці викладачів зі студентами в період карантину, опитування щодо навчальних дисциплін, методів їх викладання. Анкетування проводиться як адміністрацією університету, так і студентською радою та оприлюднюється на сайті університету. Наприклад, «Викладач очима студента» та ін. Підтверджено, що результати опитування враховуються викладачами та адміністрацією ЗВО. Для вирішення проблем життєдіяльності, зокрема психологічного здоров'я здобувачів ВО 1-го курсу, органом студентської ради проводиться адаптаційно-тренінговий курс, надається куратор з числа членів студентської ради для ознайомлення з усіма сферами діяльності в навчальному закладі ПДАУ.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Запроваджено автоматичну систему управління (АСУ), що дозволяє всім учасникам освітнього процесу безперешкодно користуватися навчально-методичними ресурсами за ОП. Здобувачі ВО використовують електронні матеріали навчально-інформаційного порталу розміщеного на базі Moodle. В умовах дистанційного навчання, здобувачі ВО та НПП взаємодіють за допомогою сучасних платформ: Google meet, Zoom, корпоративна пошта, Google - календар. Інформаційний відділ студентської ради, до якого входить здобувач ВО Наріжна В., постійно надає інформаційну підтримку здобувачам вищої освіти за допомогою соціальних мереж. Здобувач ВО за ОП 052 «Політологія» Владислав, який входить до Спортивної комісії студентської ради, під час зустрічі зазначив, що для студентів ЗВО організуються оздоровчі заходи (турніри з пляжного волейболу, футболу, тенісу тощо), які проводяться на території ПДАУ, в період дистанційного навчання – спортивні онлайн-марафони. Організаційна підтримка здійснюється органом студентського самоврядування із взаємодією з адміністрацією ЗВО. Для проведення студентського дозвілля наявний окремий корпус, що є свідченням про потужну підтримку розвитку студентського самоврядування та цілеспрямований студентоцентризований підхід. Студентська рада активно здійснює культурно-виховну діяльність і в дистанційному режимі, зокрема проводить такі заходи, як спортивні марафони, показ талантів, читання віршів, проєкт «Онлайн забіг», «Фантастична жінка», до яких приєднуються здобувачі інших навчальних закладів, навчально-педагогічні колективи. Наявний чат з усіма здобувачами ВО та студентським самоврядуванням, що дозволяє регулярно отримувати оновлену інформацію. Консультативна та інформаційна підтримка здобувачів ВО здійснюється омбудсменом учасників освітнього процесу у співпраці з психологічною службою, викладачами та кураторами груп. Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу здійснює контроль за забезпеченням дотримання прав захистом свобод та інтересів всіх учасників освітнього процесу відповідно до Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАА (<https://cutt.ly/tco4RNb>). Подати скаргу, написати звернення щодо надання консультацій можна за допомогою електронної пошти: ombudsmen@pdaa.edu.ua; звернутися через соціальні мережі або відвідати особисто. Надається інформаційна підтримка за допомогою інформаційний буклетів, тренінгів: роз'яснюються права дітей учасників бойових дій; дітей-сиріт; осіб з особливими освітніми потребами. Психологічна служба діє відповідно до Положення про психологічну службу. Здобувачі ВО можуть задати питання відповідно на сайті ПДАУ, в розділі «Запитання до практичного психолога» (<https://cutt.ly/dcNzFmC>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до положення про Умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/Yc2wiDk>), для здобувачів ВО з особливими потребами створені сприятливі умови безперешкодного пересування територією ПДАУ, зокрема: доступний заїзд у приміщення (навчальні корпуси забезпечені пандусами, відсутні високі пороги); сходи відмарковані жовтими стрічками. Здобувачі ВО з порушенням зору, забезпечуються необхідними навчальними матеріалами. Наприклад, для студента Федора Сидоренка, готуються лекційні та практичні матеріали в доступному форматі (шрифтом комфортним для його зору). Під час зустрічі, Федір (Член параолімпійської збірної України, Майстер спорту з голболу) підтвердив, що освітній процес є комфортний для нього, дозволяє розвивати професійні та творчі здібності. Особам з особливими освітніми потребами надається право на забезпечення гуртожитком безкоштовно під час навчання у ПДАУ та виплату соціальних стипендій.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЗВО відповідно до Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/GcMWthk>) проводить чітку та зрозумілу політику вирішення конфліктних ситуацій. Учасники освітнього процесу ознайомлені з механізмами вирішення конфліктних ситуацій через заходи, які проводяться омбудсменом учасників освітнього процесу, психологічною службою. В ПДАУ діє уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції, діяльність якого регулюється Положенням про уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції ПДАА (<https://cutt.ly/1c2i8N3>). На фокус-групі здобувачами ВО та академічним персоналом ЗВО зазначено, що прецедентів необхідності вирішення конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони. Наявність достатньої бази матеріально-технічного, фінансового та навчально-методичного забезпечення для реалізації ОП, здійснення освітньої, наукової, культурно-виховної, спортивно-оздоровчої функції. Функціонування на базі ПДАУ електронної бібліотеки, з каталогом та репозитарієм. Позитивні практики. Важливе значення для розвитку творчих здібностей здобувачів ВО, здійснення ними студентського дозвілля є наявність окремого корпусу для студентського самоврядування. Потужний інформаційний відділ дозволяє взаємодіяти протягом всього освітнього процесу. Консультаційна підтримка учасників освітнього процесу зі сторони Омбудсмена учасників освітнього процесу та психологічної служби (нові відділи освітнього процесу).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здійснивши загальний аналіз освітнього середовища, відповідно до Критерію 7, ЕГ дійшла висновку, що ПДАУ цілком здатна забезпечити учасників освітнього процесу всім необхідним, задовольнити їхні інтереси та потреби, забезпечити досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ЕГ не відмітила слабких сторін та недоліків, однак рекомендує в подальшому удосконалювати освітній процес (освітнє середовище та матеріально-технічну базу), відповідно до студентоцентрованого підходу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на загальну відповідність освітньої діяльності вимогам підкритеріїв оцінювання якості освітньої діяльності за Критерієм 7, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП (матеріально-технічні ресурси ПДАУ забезпечують виконання цілей, поставлених ОП; запровадження Психологічної служби ПДАУ; виділення на студентські потреби окремого корпусу ЗВО, що розглядається ЕГ як взірцева практика студентоцентрованого підходу; функціонування інституту омбудсмена учасників освітнього процесу та автоматизованої системи управління, запровадження яких має інноваційний характер), експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначені ЗВО у «Положенні про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА» (<https://cutt.ly/XvyoHaO>). Даним Положенням встановлено періодичність перегляду ОП – не рідше одного разу протягом терміну дії ОП за ініціативи гаранта освітньої програми; адміністрації ПДАУ, НПП, що їх реалізують, та з урахуванням результатів їх моніторингу; періоду акредитації освітніх програм; стандартів вищої освіти, професійних стандартів; висновків та пропозицій роботодавців і здобувачів вищої освіти при оцінці актуальності освітньої програми, її цілей, результатів навчання, компетентностей; місії та стратегії розвитку ПДАУ (п. 3.2). Робоча група зобов'язана здійснювати моніторинг різноманітних параметрів освітнього середовища та за його результатами може ініціювати внесення змін до ОП на засіданні кафедри. Зміни послідовно затверджуються НМР спеціальності, вченою радою факультету та вченою радою ПДАУ. До ОП «Політологія» вносились зміни у: 2018 р. – до окремих позицій профілю ОП, ОК ОП та структ.-лог. схеми (Протокол № 8 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 20.03.2018 р., ОП 2018 (<https://cutt.ly/cvygEJm>); 2019 р. – зміни ОК ОП (Протокол № 16 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 8.04.2019 р., ОП 2019 (<https://cutt.ly/ivygIpT>); 2020 р.: зміни у зв'язку із затвердженням стандарту ВО зі спеціальності; зміни ОК (включення дисциплін: «Основи наукових досліджень в політології», «Політичний аналіз і прогнозування», «Прикладна політологія», «Мас-медіа та політика») (ОП 2020 (<https://cutt.ly/xvygguX>), Протокол № 19 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 25.08.2020 р.). Відхилень від визначених ЗВО процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП не виявлено.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно «Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА» (<https://cutt.ly/hvuramC>) періодичний перегляд ОП має відбуватися із врахуванням висновків та пропозицій

здобувачів вищої освіти (п. 3.2). Основні можливості участі здобувачів у процесах періодичного перегляду ОП та процедурах забезпечення якості ВО: - безпосередньої участі: шляхом анкетування (Google-форми) через визначення думки здобувачів освітніх послуг щодо якості освітніх програм та освітньої діяльності за ними (<https://cutt.ly/wvyt5XR>); - участі через представників: у 2020 році до складу робочої групи з розробки ОП було включено (обрано здобувачами ВО) здобувача за спеціальністю; представники здобувачів ВО через органи студентського самоврядування є також членами структурних підрозділів ПДАУ, які беруть участь у процесах забезпечення якості ОП (вчена рада факультету, вчена рада ПДАУ, навчально-методична рада ПДАУ). Також у 2020 р. до процесу періодичного перегляду ОП було залучено в якості рецензента очільника Полтавського обласного осередку Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Студентська республіка» (<https://cutt.ly/BvyhSfl>). Пропозиції і зауваження здобувачів враховуються у процесі перегляду ОП (Протокол № 19 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 25.08.2020 р.).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Згідно Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА (<https://cutt.ly/YvueLNp>) періодичний перегляд ОП має відбуватися із врахуванням висновків та пропозицій роботодавців (п. 3.2). Основні шляхи залучення роботодавців: -анкетування (<https://cutt.ly/4vuPyDa>, <https://cutt.ly/VvuPQm6>); -залучення представника роботодавців до складу робочої групи розробки ОП (<https://cutt.ly/uvxoum>); -здійснення рецензування ОП, надання рецензій-відгуків (<https://cutt.ly/kvgzmHG>, <https://cutt.ly/pvgzP6a>, <https://cutt.ly/6vgzXO2>); -залучення до обговорення змісту ОП під час її затвердження (Протокол № 19 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 25.08.2020 р.). Якщо при започаткуванні ОП у якості зовнішніх стейкхолдерів було залучено НПП (2 з інших ЗВО, 1 працівник ПДАА, але у якості депутата районної ради м. Полтави) (ОПП 2017 р. – <https://cutt.ly/YvuayKg>), то у 2020 р. до процесу перегляду ОП було залучено також представників органів влади, громадських організацій, дослідницьких структур, ЗМІ (<https://cutt.ly/Lvys4DH>, <https://cutt.ly/kvydqVS>, <https://cutt.ly/tvydy9d>, <https://cutt.ly/cvydsp4>, <https://cutt.ly/wvydjp6>, <https://cutt.ly/5vydx7W>, <https://cutt.ly/SvydmOi>; Протокол № 19 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 25.08.2020 р.). Водночас, потенційні роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП шляхом забезпечення базами для проходження практики, контролю за відповідністю змістовного наповнення завдань практики сучасним вимогам практичної професійної діяльності в якості керівників від баз практики та участю у навчальному процесі у якості гостьових лекторів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск здобувачів вищої освіти за ОП відбудеться у 2021 році, але у ПДАУ існує система збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, функціонування якої забезпечується відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників та відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку, одним із напрямків діяльності яких є також сприяння працевлаштуванню майбутніх випускників (проведення ярмарків вакансій (<https://cutt.ly/nvydPyi>); надання консультацій та інформування про вакансії здобувачам ВО (<https://cutt.ly/PvyfoJy>). Практикується також неформалізоване відслідковування кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників на засадах особистісних зв'язків здобувачів ВО, випускників та НПП. Прикладом нестандартного підходу може бути конкурс на найбільшу кількість біографічних анкет випускників з фото випускника на робочому місці, оголошений 2016 р. деканатом факультету економіки та менеджменту (<https://cutt.ly/4vo5pTE>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості закладу вищої освіти у ПДАУ, відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» включає в себе цілий ряд елементів (<https://cutt.ly/Ivuk9Tv>), серед яких найважливішими в контексті забезпечення вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП, освітній діяльності з реалізації ОП є такі заходи, як: - визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/Ivuk9Tv>); - здійснення моніторингу (<https://cutt.ly/FvuWJNC>) та періодичного перегляду ОП (<https://cutt.ly/DvuTokE>); - щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/jvuICxY>), науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення його результатів (<https://cutt.ly/tvuWnc3>); - забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/hvuW9Af>); - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (кадрове (<https://cutt.ly/UvuTmWL>), матеріально-технічне (<https://cutt.ly/xvuTFUY>, <https://cutt.ly/NvuTnMu>) та методичне забезпечення (<https://cutt.ly/IvuYqQ2>, <https://cutt.ly/YvuYf1r>, <https://cutt.ly/EvuYTfN>)); - забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом (АСУ ПДАУ); - забезпечення публічної інформації про діяльність ЗВО (<https://cutt.ly/dvuEZpg>), у тому числі про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації (<https://cutt.ly/9vuRtKh>); - забезпечення дотримання академічної доброчесності НПП та здобувачами ВО (<https://cutt.ly/lvuUpGF>), у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та

виявлення академічного плагіату (<https://cutt.ly/5vuY0o5>, <https://cutt.ly/pvuY5pX>); - інших процедур і заходів, які знаходять свою реалізацію в ході здійснення ЗВО освітньої діяльності. Системність забезпечення якості проявляється у процесах перегляду ОП. Перегляд даної ОП у 2018, 2019 рр. відбувся за ініціативи гаранта ОП та НПП за результатами моніторингу параметрів освітнього середовища та якості реалізації ОП і передбачав зміни окремих параметрів ОК (послідовність, обсяг, форми контролю) (Протокол № 8 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 20.03.2018 р., Протокол № 16 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 8.04.2019 р.). У 2020 р. перегляд ОП був зумовлений намаганням врахувати досвід подібних ОП зарубіжних та вітчизняних ЗВО (Протокол № 13 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 16.03.2020 р.), потребою приведення ОП до вимог затвердженого стандарту ВО за спеціальністю 052 Політологія для першого рівня ВО (Протокол № 18 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 14.07.2020 р.) а також врахуванням численних пропозицій здобувачів ВО та стейкхолдерів (Протокол № 19 засідання кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін від 25.08.2020 р.). Практика щорічного перегляду є оптимальною з точки зору забезпечення реагування на проблемні аспекти забезпечення якісної реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП акредитується вперше, але, відповідно до Відомостей про самооцінювання (с. 21-22), результати акредитації іншої ОП – «Екологія і маркетинг» – було враховано при підготовці акредитації ОП «Політологія», що знаходить своє підтвердження зокрема, у якості підготовки Відомостей про самооцінювання, та інших заходах по забезпеченню якості ВО за ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У процесах внутрішнього забезпечення якості ОП беруть участь: здобувачі ВО, НПП, гарант ОП, НМР спеціальності, НМР ПДАУ, відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, вчена рада факультету, вчена рада ПДАУ, омбудсмен учасників освітнього процесу, цілий ряд структурних підрозділів ЗВО, адміністрація. Розподіл відповідальності та повноважень здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА, інших нормативних актів, посадових інструкцій і ґрунтується на принципах студентоцентрованості, поваги до академічних свобод та дотримання академічної доброчесності (<https://cutt.ly/Avyt9RG>, <https://cutt.ly/1vy65cQ>), співпраці та взаємоповаги всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/Ivy6HbF>, <https://cutt.ly/Vvy6VFF>), дотримання яких є запорукою розвитку ОП та освітньої діяльності за даної ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони. Послідовне дотримання визначених ПДАУ процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Регулярне опитування здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу. Щорічне проведення рейтингової оцінки діяльності НПП ПДАУ. Позитивні практики. Залучення представника здобувачів ВО за ОП та представника стейкхолдерів до складу робочої групи розробки ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони. Залучення здобувачів ВО до активного безпосереднього впливу шляхом внесення конкретних рекомендацій щодо елементів ОП дістало свою реалізацію лише з наближенням терміну проходження акредитації ОП; у протоколах засідання кафедри, присвячених обговоренню внесення змін до ОП у 2018, 2019 рр. відсутня аргументація пропонованих змін з точки зору їх відповідності результатам моніторингових заходів по виявленню позицій здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу за ОП. Рекомендації. Пропонуємо при подальшому перегляді ОП за ініціативи НПП формалізувати позицію здобувачів ВО щодо пропонованих змін шляхом анонімного опитування або у іншій формі з подальшим обговоренням і врахуванням результатів такого моніторингу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на загальну відповідність освітньої діяльності вимогам підкритеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, наведені сильні сторони та позитивні практики ОП, а також некритичний характер зауважень, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Внутрішні нормативно-правові документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу представлені у відкритому доступі на офіційному сайті ПДАУ (<https://cutt.ly/gc9NVx3>), (<https://cutt.ly/vc9Mq2b>). Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу ПДАУ регулюються Статутом ПДАА від 06.02.2017 р. (<https://cutt.ly/oc9LuB2>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку Полтавської державної аграрної академії (<https://cutt.ly/Vc9ZUSq>), Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії (<https://cutt.ly/Jc9XixH>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція) від 16.12.2020 р. (<https://cutt.ly/uc9Crxn>), Положенням про проведення практики студентів Полтавської державної аграрної академії від 26.06.2019 р. (<https://cutt.ly/Qc9COe5>), Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії від 31.10.2019 р. (<https://cutt.ly/Sc9C4Ku>), Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії від 18.03.2020 р. (<https://cutt.ly/Lc9VkgA>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії від 26. 06. 2019 р. (<https://cutt.ly/Tc9VVul>), Положенням (нова редакція) про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії від 14.06.2018 р. (<https://cutt.ly/Wc9BSwe>). На фокус-групах здобувачі ВО, представники студентського самоврядування та НПП ЗВО підтвердили достатній рівень поінформованості щодо їх прав та обов'язків. Зокрема, участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньо-професійної програми «Політологія» винесений на обговорення у встановлений термін згідно з вимогами (11.01.2021 р.) та опублікований на офіційному сайті ПДАУ в розділі «Освітня діяльність», підрозділу «Проекти для обговорення» (<https://cutt.ly/mc9ouGg>). Посилання на зміст проекту освітньо-професійної програми «Політологія» для ознайомлення стейкхолдерами доступне: (<https://cutt.ly/uc9178Z>). Зазначено, що пропозиції та зауваження до проекту ОП заінтересовані сторони могли надсилати на електронну пошту гаранта ОП: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua. Перелік зауважень і пропозицій отриманих безпосередньо від заінтересованих осіб (стейкхолдерів) та результат внесених змін у відкритому доступі не висвітлений, окрім відгуків рецензентів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Повна та достовірна інформація про освітньо-професійну програму «Політологія» оприлюднена у відкритому доступі на офіційному сайті ПДАУ за посиланням (<https://cutt.ly/dc92Zxh>). На сторінці кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін, яка здійснює підготовку здобувачів ВО за спеціальністю 052 «Політологія» (<https://cutt.ly/nvq3lb6>) в обсязі достатньому для ознайомлення заінтересованих осіб представлена загальна інформація щодо науково-педагогічного та викладацького складу кафедри, основні напрями їх науково-дослідної, науково-методичної та організаційної роботи, перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони. Наявність достатньої нормативно-правової бази.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони. Відсутність опублікованих на офіційному сайті ПДАУ зауважень та пропозицій від заінтересованих осіб щодо ОП «Політологія». Рекомендації. За можливості доповнити інформацію щодо ОП «Політологія», розміщену на сайті, додатковим розділом, де були б оприлюднені зауваження та пропозиції від заінтересованих осіб за даною ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на загальну відповідність освітнього процесу підкритеріям оцінювання якості освітньої діяльності, сильні та слабкі сторони, експертна група дійшла висновку, що ОП «Політологія» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ вважає за необхідне зауважити якісну і ретельну підготовку Відомостей СО, відповідальний підхід з боку керівництва, адміністрації, НПП, усіх сервісних та інших служб ПДАУ до організації онлайн-візиту. Окрема подяка Гарантові ОП пану доц. С.М. Приходьку за співпрацю, оперативність в реагуванні на запити ЕГ: надання додаткових документів, організацію резервної зустрічі, створення позитивної робочої атмосфери візиту, забезпечення присутності усіх заявлених учасників зустрічей у фокус-групах згідно з програмою візиту.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бульбенюк Світлана Степанівна

Члени експертної групи

Хаврук Ігор Анатолійович

Смаглюк Ріта Михайлівна